

LJUBLJANA-STOŽICE, 18. maja 1996. Papež Janez Pavel II. prvič mašuje na slovenskih tleh.

duhovno
življenje

Zgoraj: Stožice, 18. maja 1996. Papež Janez Pavel II. gre, da se pokloni in pozdravi Kraljico Slovencev, brezjansko Marijo Pomagaj. **Spodaj:** Prizorišče srečanja papeža s Slovenci v Stožicah.

Ob obisku svetega očeta Janeza Pavla II. v Sloveniji

BOŽIDAR FINK

Današnja slovesnost nam nara-
vna misli na osebe in ustano-
ve, katerih sadovi so nam trajno prisot-
ni, posebej pa na pomembni dogodek,
ki ga je Slovenija doživela te dni.

To cerkveno občestvo se najprej
spominja svetišča v tej hiši. Slovenska
begunska skupina, ki si je morala poiskati
prebivališča v tujini, se ni po name-
nu za trajno odselila. Odšla je
tedaj zdoma, a je ohranila za-
vest, da je njen dom tam, kjer
je bil in je ostal njen rod. Izgub-
ljeno domovino je v duhu nesla
po svetu in si ponazorila vsaj
njeno podobo v umetnih orga-
nizacijskih oblikah in življenj-
skih dejavnostih.

Tvarna podlaga domovine
je ozemlje, narava, sosed-
stvena razmerja, a te prvine
oživlja zavest skupne usode,
ki povezuje ljudi v ustrezno
sožitje in mu oblikuje duhovni
obraz. Slovensko ljudstvo je
živel pretežno v zavesti
predvsem kulturne posebnosti,
ki jo je zaznamovalo pre-
pričanje o večnostni usodi člo-
veka. Zato se je naslanjalo na
Cerkv in dajalo iz sebe, da je
rastla.

Iz tega duha so se med
nami oblikovale bogoslužne skupine po
vseh družbenih središčih in iz njega je
zrasel osrednji posvečeni prostor, ki ga
s ponosom imenujemo kar slovenska
cerkev.

Z veseljem in hvaležnostjo štejemo
to cerkev med pglavitna znamenja na-
domestne zunanje podobe daljne do-
movine. Ta podoba je v pogledu na
domovino žal le idealna. Tako kot v
Sloveniji velja po pisani ustavi, da so
verske skupnosti ločene od države, tudi
naše dušno pastirstvo ni organsko po-
vezano z laišskimi ustanovami. V zunan-

ji ločenosti pa obstaja pri nas med obo-
jim blagodejno sodelovanje in medse-
bojna pomoč. Tako bi bilo tudi v Sloveniji
treba razumevati ustavno določilo in
vzpostavljati med Cerkvijo in državo
tako razmerje, da bi si ob sicer popolni

morske daljave, časovne odmike in mi-
selna nasprotja.

Obisk papeža Janeza Pavla II. je
imel namreč več pomenov.

Po uradni strani je bil obisk držav-
niški. Najvišji državni organ Slovenije je
povabil papeža kot predstavi-
nika mednarodnega subjekta
in nosilca suverenosti Svete-
ga sedeža. Zato je bil papež
delež državniškega spreje-
ma in počastitve. S tem je
država priznala pomembnost
Katoliške cerkve, ki je v njeni
moralni sili, saj Sveti sedež
nima ozemeljske razsežnosti
ne gospodarske zmogljivosti
ne vojaške moči. S spreje-
mom, za katerega je država
namenila več sredstev kot za
kateri koli drugi državniški
obisk, je ona dejansko odsto-
pila od svojega razumevanja
načela o njeni ločenosti od
Cerkve, saj je s povabilom
ponudila priložnost, da se slo-
vensko ljudstvo neposredno
in množično sreča z vrhovnim
verskim oznanjevalcem nauka
in izvrševalcem svečeniške
službe. Ali bodo dogodki teh
dni premaknili stališča in odprli
pot k odgovornemu sodelo-
vanju na notranjem področju?

Papež je ob stiku z množicami prejel
dejansko zahvalo za izredno živo pod-
poro slovenski samostojnosti. Sveti
sedež je priznal Republiko Slovenijo
kot državo dva dneva pred državami
takratne Evropske skupnosti in tri dni
pred Argentino, Čilom in Urugvajem.
Dolgo pred tem je z neposredno diplo-
matsko aktivnostjo vplival na svetovne
sile in je po državnem tajništvu formal-
no pozval petintrideset držav članic Or-
ganizacije za evropsko varnost in sode-
lovanje, naj priznajo Slovenijo. Napo-
vedal je tudi, da bo papež sam priznal

neodvisnosti med seboj pomagali in se
skupaj dogovorjeno prizadevali za os-
krbovanje celovite osebnosti vernikov
in državljanov.

Ko obnovljamo spomin na posvete-
tev našega duhovnega hrama, pa živo
spremljamo dogajanja, ki so te dni in še
danes prevzemala duha in srce Slove-
nije. Prvič v zgodovini je poglavar vesolj-
ne Cerkve obiskal Slovenijo in Sloveni-
ja ga je zdaj na obisk sprejela kot država.
Dogodek nas sinove in hčere slovens-
kega naroda duhovno in interesno po-
vezuje z izvorno domovino čez vse

Slovenijo, če v določenem roku ne bi bilo soglasja drugih držav. Ob vatikanskem priznanju slovenske države je bila zahvala vodstva domače diplomacije obotavljajoča in hladna, s sedanjim sprejemom in množično udeležbo pa je bila papežu dejansko izražena hvaležnost za njegovo pomoč.

Poglavitni namen obiska svetega očeta pa ni bil državniški. V Slovenijo je stopil Peter, da brate potrdi v veri. Javno izpovedovanje vere in še bolj življenje s Cerkvijo v zadnjem obdobju ni bilo vedno lahko. Zunanji pritisk šole in javnih občil ter vsa oblastvena usmerjenost sta ustvarjala ozračje, v katerem naj ne bi dihati duhovnosti. Moč verske tradicionalnosti je popustila, zvestoba veri je ostala predmet samo osebne odločitve iz prepričanja. Tako se je vernost na Slovenskem poglobljala, a tudi zoževala. Vendar je gotovo, da je kljub zunanji omrzlosti še dovolj duhovne usedline, ki se v svobodi dviga na površje. Pričakovati je, da bo pa-

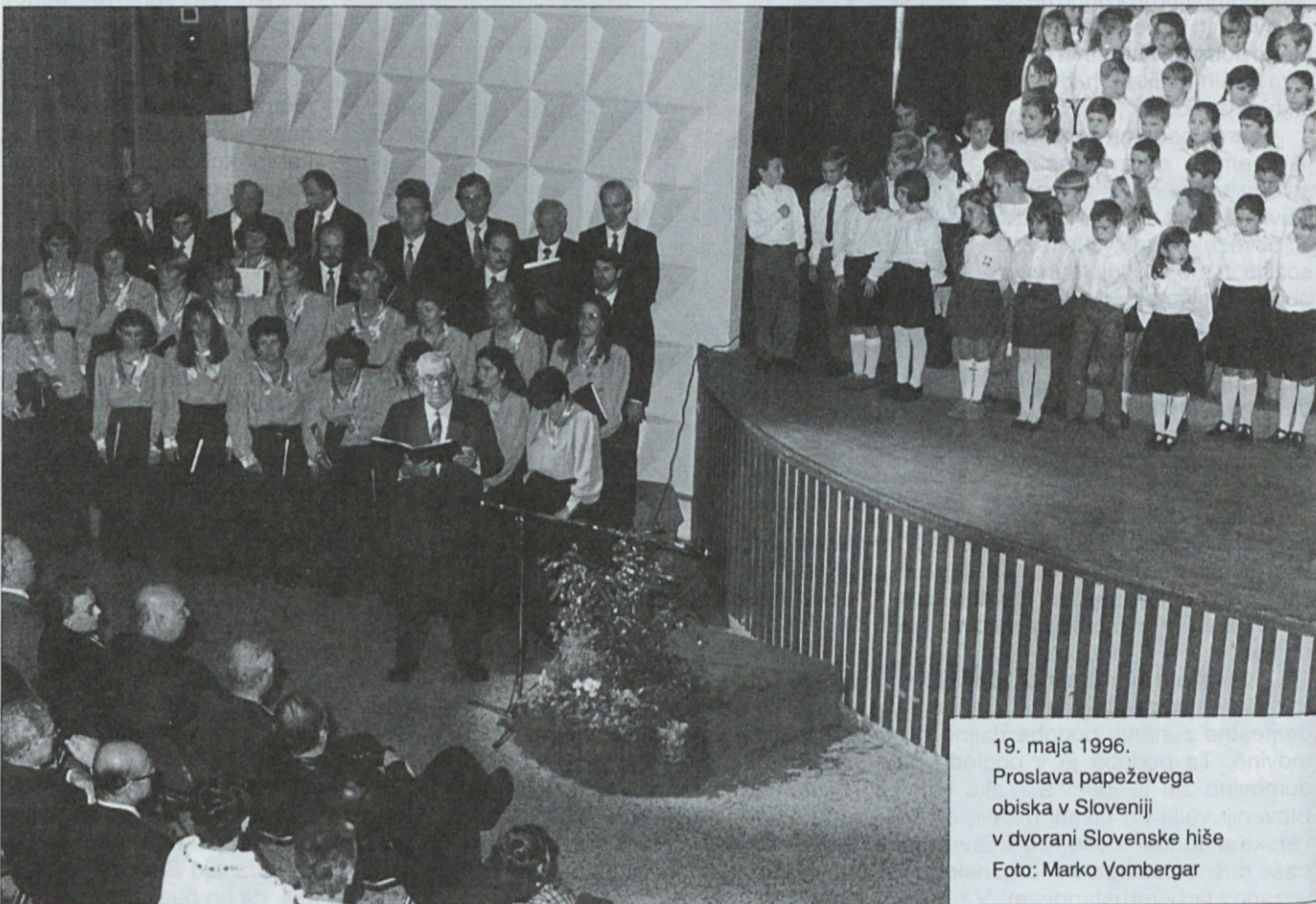
pežev neposreden klic razmajal stoječo gladino, pobudil versko zavest in prispeval k duhovni poživitvi slovenskega osredja.

V naših časih se zdi, da je poleg pozivljanja duhovnosti potrebna tudi skrb za njeno čistost. Duhovni tokovi niso vsi naravnani v isto smer, tudi v sami Cerkvi ne vedno. Pavlinska usmerjenost kaže strogost reformacijske in preroške kritike ter kdaj vabi k nekontroliranemu spreminjanju oblik, metod in celo nauka. Janezova razsežnost v Cerkvi se zateka v mistiko in kontemplacijo ter lahko cerkveno občestvo odvrta od svetnega, tudi od poseganja v politiko, in navaja v samožrtvovanje, odpovedovanje obrambnim pravicam. Oba elementa sta v Cerkvi pomembna. Janezova smer kaže v globine, Pavlova pobuja k dinamičnosti. Petrova vloga je vmes in nad tem ter služi edinosti nauka in sredstev. Šele Peter in samo Peter more ob pomoči Janeza in Pavla določiti mesto v času in prostoru, da se

Cerkev neprestano uteleša ob nepremakljivi trdnosti nauka in razumnem prenavljanju oblik njegovega oznanjanja.

Prisotnost vrhovnega pastirja v Sloveniji ima še drug zajem. V dobi širokega razkristjanjenja se Cerkev ne more omejevati, niti ne v tradicionalno krščanskem svetu, na potrjevanje v veri in pozivljanje vere. Naš čas kliče k novemu pokristjanjanju. Bolj kot v prejšnjih dobah velja spet bližnje naročilo božjega ustanovitelja: Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence. Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal. Naslednik prvaka apostolov osebno in neposredno izpolnjuje naročilo. Obhaja ves svet in nanovo oznanja blagovest narodom.

Tudi v našem narodu so deli in področja, katerim je tuje krščansko oznanilo. Tem je papež prinesel besede življenja in smemo zaupati, da bo po njih vse več slovenskih ljudi hotelo

19. maja 1996.
Proslava papeževega
obiska v Sloveniji
v dvorani Slovenske hiše
Foto: Marko Vombergar

spolnjevati, kar je Kristus zapovedal apostolom.

Papežev javni nastop v Sloveniji je imel še posebej zadostilen pomen za slovensko Cerkev. Kolikor je namreč v zadnjih časih doživela preganjanja, preziranja in zapostavljanja, ji daje pravico, da terja zadoščenje, ne da bi se veličala v zmagooslavju, temveč da se izkaže pravica in doseže svoboda.

Cerkev na Slovenskem, preganjana in obrekovana, je v vseh časih spremljala ljudstvo v dobrem in hudem. Od začetka že je bila dejavnik njegove splošne človeške omike in pozneje odličen pobujevalec osnovne izobrazbe in višje kulture. Tudi v hudih razmerah Cerkev svojega ljudstva ni zapustila, ampak je sama trpela z njim in mu po močeh lajšala težave.

V zadnji vojni, v katerem se je tujemu nasilju pridružil domače, je slovenska Cerkev nastopila kot edina zagovornica potlačenih in preganjanih rojakov in je bila pri tem sama zatirana

in zaničevana. Tuja okupacija z vsem, kar prinaša hudega, je bila tudi zanjo nesreča. Vendar klika k splošnemu upor ni mogla podpreti, ker je vedela, da upor pomeni nesmiselno samouničevanje, in ker se je zavedala poslansktva, da uči resnico in svari pred zmoto. Upor ni bil usmerjen toliko proti zunanjemu nasilju kolikor proti notranjemu redu in je imel za cilj vsiliti oblast, ki je že druge zatirala duhovno svobodo in katere miselne temelje je obsodilo vrhovno cerkveno učiteljstvo. Zato je slovensko cerkveno vodstvo svarilo pred varljivimi klici, zavračalo revolucijo in obsojalo njeno nasilnost.

Ko se je proti revolucijskemu nasilju dvignil ljudski odpor, je Cerkev razumela razloge za samoobrambo, sama pa pri tem po hierarhični liniji ni bila neposredno udeležena. Pogumno pa je krvavela v svojem vernem občestvu, ki je hotelo ubraniti naravni red iz življenjske nujnosti in po vodilih verskega nauka. Trpeče na drugi strani, ki so bili v večini

nekdaj tudi njeni, pa je obžalovala kot žrtve tuje prevare in so bili torej tudi ti njena bolečina.

Iz zmede vojne in revolucije, lojalnosti in uporov, zvestobe izročilom in vsiljevanja novega je slovenska Cerkev izšla živa, a jo še zdaj nekatere vplivne plasti sramotijo in obrekujejo. Očitajo ji, da je nečastno ravnala v odnosu do okupacijskih sil, kar jo je celo zavedlo v narodno izdajstvo. Zdaj pa jo sumničijo, da hoče pridobiti odločujočo moč nad družbo in se postavljati za razsodnika tudi v svetnih stvareh. Cerkev je na Slovenskem pogosto predmet smešenja in napadov ter jo odrivajo od javnih zadev in potiskajo v zasebnost.

Kar je Slovenija doživela te dni, je gotovo dalo njeni Cerkvi sijaj, ki ji je pred domačo in svetovno javnostjo dvignil ugled, da se bo po njem rešila zadnjega občutka ustrahovanosti in se v zavesti svobode predajala poslanstvu učenja in posvečevanja, tudi v časno blaginjo poedinca in družbe. Čeprav je služba

19. maja 1996. Proslava papeževega obiska v Sloveniji
v dvorani Slovenske hiše

Cerkve, da vodi ljudi k srečnemu posmrtnemu življenju, je vendar postavljena na ta svet in ji ne morejo biti tuja sredstva in načini, po katerih se ji odpirajo poti. Taka je lahko tudi zunanja bleščava, ki pa mora odsevat sijaj njene notranje podobe. Vsi želimo, da bi bila Cerkev na Slovenskem v vseh svojih plasteh blizu svetosti, da bi bila torej polna tudi apostolske vneme. Srečanje z vrhovnim pastirjem, učenikom in svečenikom ji je prineslo izredno notranjo poživilo in zunanji ugled, tako da bo od zdaj dalje moral biti odnos njene bolj spoštljiv.

Priprave na dogajanja v teh dneh so spremljale napovedi, ki so naznanjale povzdignjenje našega svetniškega kandidata škofa Slomška med blažene. Slovenci doma in v svetu smo pričakovali, da bomo smeli božjega služabnika javno častiti v domačih krajih in morda po dopuščanju Apostolskega sedeža tudi izven Slovenije. Pričakovanja so zdaj ostala še neizpolnjena. Tudi laicistični del, ki zdaj vendarle priznava duhovniku in škofu zasluge za obrambo in pospeševanje slovenskih narodnih vrednot, izraža neko razočaranje.

Ali bi bilo prav, če bi ostajali v mislih, da se nam je kaj izjalovilo? Papež Janez Pavel II., sedanji naslednik Petra apostola, ki zdaj nosi oblast ključev, je neposredno počastil Slovenijo, ji pri-

bližal blagovest in jo usmeril za sedanje in prihodnje pot. Obenem je bila z njegovim dejanjem Slovenija sama povzdignjena pred svetom. Dogodek je torej že sam tako pomemben, da mu ni treba dopolnil. Z druge strani pa spet povišanje našega verskega in narodnega buditelja za nas toliko pomeni, da lahko pričakujemo ob tem posebne slovesnosti.

Razen tega je treba sprejeti misel, da je cerkvena služba za ugotavljanje svetosti kandidatov s to odločitvijo pridobila ugled. Prištevanje k zveličanim namreč ni dej volje, ki bi kdaj lahko sledila političnim ali drugim priložnostnim nagibom, ampak je ugotovitven izrek, ki izhaja iz strogega cerkvenopravnega postopka, v katerem so lahko pomembne tudi tehnične ovire.

Kakor koli že, Slomškova duhovna podoba je bila na Slovenskem in pri nas v teh dneh zelo prisotna. Spominjala nas je na Slomškov zgled in nauk, in ta razlika nas bo gotovo spremljala tudi v prihodnosti. Škof Slomšek je moč za življenje in delovanje črpal iz globoke duhovnosti. Misel na Boga je oblikovala ves njegov odnos do sveta, v vsakem človeku in vsaki stvari je videl božjo prisotnost. A tudi ni bil sam vase zaprt pobožnež, ampak je bil človek z veliko življenjskostjo, ki je gledal daleč v prihodnost in znal vplivati na slovensko zgodovino.

Slomšek je imel rad ustvarjeno naravo in vse njegove blagodati. Zato so mu bile drage tudi rodovne danosti. Spoštoval je vse ljudi, a v posebno skrb mu je bil slovenski človek in njegova duhovna rast. Odtod je zrasla njegova zgodovinska odločitve, da je prenesel škofijski sedež na slovensko ozemlje, in ta ljubezen ga je gnala, da je pripravil za slovensko ljudstvo široka izobraževalna sredstva v njegovem jeziku in po njegovi miselnosti.

Pri posebni skrbi za svoj narod je Slomšek opominjal tudi k dolžnosti spoštovanja do države in zakonite oblasti. Vedel je, da človek ne more živeti brez organizirane družbe, v kateri vlada določen red, ki ga je treba sprejemati, dokler življenje v njem ne postane neznosno. Tudi to je poglavje Slomškovega učenja. Mi smo zdaj pripadniki te države, ki smo ji dolžni lojalnost in izpolnjevanje njenih pravičnih zahtev. Pomislimo pa, kako prisrčno bi Slomšek danes budil ljubezen do slovenske domovine, utelešene v samostojni državi. Ne hvalil bi vseh njenih oblastnikov in njihove politike. Vabil pa bi njene otroke doma in na tujem, ki so njeni po rodu in državljanstvu, naj ji bodo zvesti, naj jih skrbi njena usoda in naj ji po močeh pomagajo, da se sama prav uredi in najde ugodno mesto v svetovni družbi.

Bodimo torej ljudje trdnega upanja. Naše poslanstvo, ki smo ga sprejeli, poslanstvo pričevanja resnice, zgleda zdravega sožitja, neposrednega sodelovanja in duhovne pomoči za Slovenijo, domovino srca, še ni končano.

Spremlja nas visoki vzor božjega služabnika Antona Martina Slomška, v tukajšnjem duhovnem središču se nam bogato ponujajo nadnaravne moči. Z zaupanjem gremo torej v prihodnost. Visoki obisk v teh dneh je bil za Slovenijo spodbuda, da išče in najde svojo dušo, s tem pa mir v resnici in pravičnici.

Ko bo stopila na ravno pot v prenovi, bomo tudi mi doživeli mir v zadoščenju, da ni bila zaman naša zvestoba. ●

19. maja 1996.

Koncelebrirana sveta maša

ob žegnanju pri Mariji Pomagaj

POTEK OBISKA PAPEŽA

Janeza Pavla II.

Prvi dan, petek 17. maja

Letalo italijanske letalske družbe Alitalia s papežem Janezom Pavlom II., njegovim spremljivom in časnikarji, ki so spremljali svetega očeta od začetka njegovega 71. pastoralnega potovanja, je na letališču Brnik pristalo nekaj minut pred peto uro popoldne. Ob prihodu papeža so zvonili po vsej Sloveniji.

Papež je ob prihodu simbolično počastil slovensko deželo s poljubom zemlje, prinesene iz geološkega središča Slovenije, ki sta mu jo v posebni posodi prinesla otroka. Na letališču se je poljudril s predsednikom države in drugimi visokimi predstavniki slovenske izvršne, sodne in zakonodajne oblasti, vodstvom Cerkve na Slovenskem in diplomatskim zborom. Po protokolarnem sprejemu in priložnostnih govorih predsednika države in svetega očeta je papeža pozdravila tudi skupina vernikov.

Mimo napovedanega programa je sveti oče najprej obiskal Brezje. V romarski cerkvi se je zadržal v molitvi pred Najsvetejšim in pred podobo Marije Pomagaj in se srečal s samostansko skupnostjo frančiškanov, ki oskrbujejo brezjansko baziliko. Na Brezjah je pričakovala svetega očeta množica rojakov, ki ga je navdušeno pozdravila.

Po obisku Brezij se je Janez Pavel II. na gradu Brdo pri Kranju srečal s predsednikom države Milanom Kučanom in njegovo družino, pozneje pa tudi z drugimi najvišjimi predstavniki Republike Slovenije.

Prihod svetega očeta v Ljubljano v zgodnjih večernih urah je spremljalo veliko število Ljubljančanov, ki so na različne načine izrekli dobrodošlico. Po prihodu na dvorišče nadškofije se je papež napotil v stolnico, kjer je s škofi, duhovniki, redovnicami, redovniki in predstavniki laikov molil

Dalje na str. 166

V krščanski veri boste dobivali moč za skupno grajenje boljše prihodnosti

Gospod predsednik!

Dragi državljani Republike Slovenije!

1. Vesel sem, ko prvič prihajam v vašo domovino, v to deželo, posejano z nešteti zvoniki, cerkvami in kapelicami, ki pričajo o globokih krščanskih koreninah vašega ljudstva:

Hvaležen sem vam za prisrčno dobrodošlico. Kako lepo jo je obogatil glas zvonov, ki je po vsem ozemlju vaše države naznanil veselje slovenskega ljudstva ob obisku Petrovega naslednika.

Od srca pozdravljam predsednika republike, gospoda Milana Kučana, ki se mu zahvaljujem za prijazne pozdravne besede, izrečene v imenu vsega naroda. Ob njem pozdravljam tudi predsednika vlade, vso vlado in člane diplomatskega zbora.

Posebej se želim obrniti na slovenske škofo, veseli me njihove bratske navzočnosti. Prav tako s hvaležnostjo pozdravljam predstavnike Pravoslavne Cerkve, Evangelizacijske cerkvene skupnosti in člane drugih krščanskih skupnosti, ki so se tukaj zbrali.

Prvi obisk Kristusovega namestnika

Pri sprejemu rimskega škofa, romarja na slovenski zemlji, je navzoča tudi močna skupina Slovencev po svetu, ki so s tem pričevan-

jem vere želeli obogatiti naše skupno veselje. Njim in vsem, katere zastopajo, velja moj pozdrav: zagotavljam vam, da ste mi resnično pri srcu.

Enako prisrčno pozdravljam tudi Italijane in Madžare, pa tudi Hrvate, Srbe, Bošnjake in člane drugih narodov, ki so prisotni na tem srečanju. Medtem ko želim, da bi Slovenija ostala zvesta svoji poklicanosti, biti križiške ljudstev in most med slovanskim, germanskim, latinskim in madžarskim svetom, pa tudi izrekam goreče prošnje in molitve, da bi prišlo do pravičnega in trajnega miru na evropskem jugovzhodu in bi vsako ljudstvo moglo živeti svobodno in spoštovano v lastni deželi.

2. Do prvega papeževega pastoralnega obiska v Sloveniji prihaja potem, ko ste že dosegli samostojnost. Ta novi zgodovinski položaj, v katerem se nahaja vaše ljudstvo, še povečuje moje veselje med vami. Apostolski sedež, ki je z naklonjenostjo pozdravil oblikovanje nove države in med prvimi priznal njeno neodvisnost, obenem pa močno poudaril pravico ljudstev do samoodločbe, je s posebno pozornostjo spremljal dogajanja pri vas in cenil miroljubni in demokratični način, s katerim ste dosegli polno suverenost.

Tudi danes Sveti sedež podpira napore, s katerimi se srečujete, ko skušate premagati neogibne težave, povezane z novim obdobjem.

17. maja 1996. Uradni sprejem papeža Janeza Pavla II. na letališču Brnik

Zavedamo se svojih velikih nalog

Sveti oče,

v imenu slovenskih škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic, laičnih institutov in duhovnih gibanj Vas prisrčno pozdravljam v častitljivi ljubljanski stolnici. Le majhno število tistih, ki bi se želeli srečati z vami, ima možnost, da so osebe tu navzoči. Drugi nas spremljajo prek radia in televizije in so duhovno povezani z nami.

Sveti oče, zahvaljujemo se Vam za Vaše poslanice in okrožnice ter nagovore duhovnikom, redovnikom in redovnicam. Vsa Vaša besedila so bila takoj prevedena tudi v slovenščino. V duhovni pripravi na Vaš obisk je bila sicer na prvem mestu molitev, pri kateri so redovne skupnosti še posebej sodelovale. Toda tudi Vašim okrožnicam, nagovorom in sporočilom smo posvetili vso pozornost. Vaše smernice so nam vsem, škofom, duhovnikom, redovnikom in redovnicam vodilo za poglobitev našega duhovnega življenja in poslanstva.

V Cerkvi na Slovenskem imamo 820 škofijskih in 268 redovnih duhovnikov. Čeprav še ni tako velikega pomanjkanja duhovnikov kakor marsikje drugod po svetu, se zavedamo, da bi potrebovali več delavcev v božjem vinogradu. Zato je tudi naša molitev za nove poklice vedno bolj goreča, posebno še ob svetovnem dnevu molitve za duhovne poklice. Zahvaljujem se Vam za Vašo poslanico, ki jo vsako leto ob tej priložnosti naslovite na vesoljno Cerkev.

Moških redovnih skupnosti je v Sloveniji 14, ženskih 18, svetne ustanove pa so 4. Redovnih bratov je okrog 70, redovnic pa blizu 1000. Redovniki in redovnice so povezani v Zvezi višjih predstojnikov in predstojnic. Imajo svoja redna srečanja za duhovno poglobitev in enkrat na leto tudi srečanje s Slovensko škofovsko konferenco.

Škofijski duhovniki se zbirajo mesečno na pastoralnih konferencah, ki razpravljajo o

Dalje na strani 167

jem vaše zgodovine, in vas spodbuja, da v najbolj pristnih krepostih vašega naroda in v krščanski veri pogumno iščete moč za skupno ustvarjanje vaše prihodnosti.

Pomemben mejnik

3. Obhajanje 1250. obletnice spreobrnjenja vašega ljudstva h krščanski veri vam ponuja priložnost, da ovrednotite in znova začutite, kako je srečanje narodov z Jezusom Kristusom prineslo več človeškosti na svet.

Ta dogodek ne zadeva le Cerkve, je tudi zelo pomemben mejnik v zgodovini vsega naroda. Spomin na začetek evangelizacije med vašimi predniki mora zato biti prilika, da odkrijete svoje starodavne korenine in odprete nove perspektive vaši kulturi. Prav sprejem krščanske vere je dal pobudo za sestavo prvih pisanih dokumentov v vaši materinščini. Zelo pomenljivo je, da vsebujejo molitvene obrazce in besedila Svetega pisma.

V teku stoletij je bila potem pripadnost evangeliju odločilna prвина pri oblikovanju značaja vašega naroda. In ker ni bilo neodvisne civilne oblasti, je prav cerkvena avtoriteta bistveno vplivala na ohranitev **vaše narodne samobitnosti**, na pospeševanje najbolj notranjih in najglobljih hrepenenj ljudstva in na obvarovanje temeljnih vrednot.

Vaša dežela, prepojena z znojem in pogos-

to tudi s krvjo svojih delavnih in velikodušnih prebivalcev, je porodila svetle verne osebnosti, med katerimi izstopa častitljivi božji služabnik Anton Martin Slomšek. S pogledom na te svoje otroke je narod zmogel najti moč za premagovanje težkih trenutkov, ostati ponosen na lastne korenine in ohraniti upanje, odprto v prihodnost.

Cerkev, okrepljena v preskušnjah iz nedavne preteklosti, in zvesta svojemu poslanstvu v slovenski deželi, tudi danes noče nič drugega kot služiti in se razdajati v blagor vseh. Zato si zadaja nalogo, da z obnovljenim poletom oznanja Jezusa Kristusa, da ponuja vsem, zlasti še mladim, smisel življenja in razloge za upanje, in da vse kliče k spravi in solidarnosti.

Moralna prenova

4. Dragi bratje v Sloveniji! Želim vam, da bi apostolski obisk, ki ga danes začenjamo med vami, prispeval k moralni in krščanski prenovi vašega ljudstva, ki se trudi premagovati zmote in stranpoti preteklosti, da bi zgradilo prihodnost, ki bo vredna njegove tisočletne zgodovine.

Naj vam stoji ob strani Gospodova Mati, ki jo tako prisrčno častite po vseh slovenskih krajih.

Bog naj vas blagoslovi!

POTEK OBISKA PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

Nadaljevanje s str. 165

večernice, pri katerih so peli litanijske Matere božje z odpevi. Orglal je akademik Primož Ramovš.

Ob začetku je Janeza Pavla II. v imenu vseh pozdravil nadškof Šuštar, se mu zahvalil za okrožnice, poslanice in nagovore duhovnikom in redovnikom ter mu povedal, koliko je duhovnikov in redovnikov ter redovnic v Sloveniji in kako delujejo. Njegov govor objavljamo posebej.

Sveti oče je prenočil v ljubljanskem nadškofijskem domu.

Sobota, 18. maja

„Vse najboljše, sveti oče!“ Te besede so bile, skupaj s prisrčno otroško pesmijo, prvo voščilo Janezu Pavlu II. za njegov 76. rojstni dan. Skoraj 100 malih pevcev otroških pevskih zborov petih župnij dekanije Ljubljana-Center se združilo v iskrenem voščilu svetemu očetu na dvorišču nadškofijskega dvorca v soboto ob 8 zjutraj. Papeža so pozdravili z navdušenim ploskanjem in pesmijo. **Jaz sem otrok Mariljin**, so otroci povedali svetemu očetu, tako kot on, ki je **ves njen**. In po voščilu, ki sta ga kitico za kitico izmenjale povedala deček in deklica, še **Jezus, ljubim te**, pri čemer so besedilo in melodijo pesmi dopolnjevale še ubrane kretnje.

Tudi darilo so izročili svojemu velikemu prijatelju: knjigo s 76 otroškimi risbicami za 76 papeževih let. In poleg šopkov še zbirko njemu namenjenih otroških pisem. Sveti oče je bil ob pozornosti svojih najmlajših prijateljev vidno ganjen in se z njimi prijazno pogovarjal.

V Stožicah pri Ljubljani

V dopoldanskih urah je bila slovesna maša v Stožicah pri Ljubljani. Bilo je veličastno in enkratno. Mašno slavlje s svetim očetom, 8 kardinali, blizu 50 nadškofi, škofi in 450 duhovniki ter 1000 ministranti je želelo biti hvalnica ob 1250-letnici krščanstva med Slovenci. Pesmi je pel 1000-članski zbor pod vodstvom Jožeta Trošta. Solistične dele je pel baritonist Marko Fink. V prepevanju zbora in vseh zbranih je bilo čuti toplino prisrčne slovenske prazničnosti. Vso množico je v občest-

O novi evangelizaciji

1. V veliko veselje mi je, da se lahko srečam z vami, ki na različne načine z vso skrbnostjo služite božjemu ljudstvu ali pa se pripravljate na to zahtevno poslanstvo.

Prisrčno pozdravljam pastirja nadškofije, msgr. Alojzija Šuštarja, njegova pomožna škofa in vse slovenske škofo. Po njih naj moj pozdrav doseže vse slovensko ljudstvo.

Srečali smo se pri slovesnem obhajanju večernic v velikonočnem času, tako blizu slovesnega binkoštnega praznika, ki je že skoraj pred vrati. Čutimo, kakor da se tukaj obnavlja tisto izkustvo prve skupnosti, ko so apostoli v dneh pred prihodom Svetega Duha,

„enodušno vztrajali v molitvi z ženami, z Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati“ (Apd 1, 14).

Tudi mi, dragi bratje in sestre, smo se zbrali v molitvi skupaj z nebeško Materjo, da bi Gospoda prosili, naj ponovi izlitje Svetega Duha. Cerkev v Sloveniji, kakor tudi po vseh deželah sveta, potrebuje božjo moč Duha, da bo nadaljevala delo nove evangelizacije. Naj Marija izprosi ta veliki dar vsemu cerkvenemu občestvu, posebno pa še škofom, duhovnikom in posvečenim osebam, da bodo sposobni izvršiti svoje poslanstvo v službi evangelija.

pastoralnih in duhovnih vprašanjih. Na veliki četrtek je pri krizmeni maši v stolnici obnovitev duhovniških obljub. Iskreno se Vam zahvaljujem za Vaše poslanice, ki jih vsako leto naslovite na duhovnike. V mesecu juniju obhajamo dies sanctificationis v večjih ali manjših skupinah.

Po tragičnih dogodkih druge svetovne vojne in zaradi bratomorne vojne v Sloveniji je bilo veliko duhovnikov pobitih, drugi so bili dolgo časa v zaporih, med njimi tudi ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič in nadškof dr. Jožef Pogačnik. Posebno krut napad je leta 1952 doživel tedanji apostolski administrator škof Anton Vovk, ki so ga na poti k cerkveni slovesnosti polili z bencinom

in zažgali; na srečo se je mogel rešiti, a je nekaj let pozneje umrl. Veliko slovenskih duhovnikov je odšlo v inozemstvo, posebno v Argentino, Kanado, Združene države Amerike in Avstralijo. Vesel sem, da so vsaj nekateri nocoj med nami.

Sveti oče, zavedamo se svojih velikih naglog, ki jih imamo na poti v leto 2000 tako v svojem osebnem življenju kakor tudi v svojem apostolskem poslanstvu. V vsej ponižnosti in iskrenosti priznavamo svoje grehe, pomanjkljivosti in slabosti in Vas prosimo, da nas s svojo besedo in svojo navzočnostjo med nami potrdite v veri, upanju in ljubezni.

Iskrena hvala in še enkrat prisrčno pozdravljeni!

vo povezala predvsem pesem Tisoč let je že minilo. Slavja se je udeležil predsednik Kučan. Pri glavnem oltarju je bila milostna podoba Marje Pomagaj z Brezj. Slavnost je trajala tri kratke ure. Ljubljanski župan dr. Dimitrij Rupel je papežu podaril Plečnikov kelih. Vsa množica je bila eno samo občestvo ljubezni, pesmi, molitve, prijateljstva, miru in sprave.

Na začetku maše je svetega očeta pozdravil nadškof Šuštar. V pozdravnih besedah je dejal: „Z veliko hvaležnostjo Bogu in Božji Materi Mariji vas spoštljivo in prisrčno pozdravljam na vaš današnji rojstni dan.“ V nagovoru je omenil svetniške kandidate Baraga, Gnidovca, Slomška in Lojzeta Grozdeta. „Posebna naloga Cerkve na Slovenskem pa je sprava, ki naj zaceli rane po drugi svetovni vojni, kjer je slovenski narod, podobno kakor poljski, doživel tako hude čase. V Cerkvi poudarjamo vedno znova tri pogoje za spravo: priznanje krivde, odpuščanje in prošnja za odpuščanje. Zavedamo pa se, da mora biti temelj tega prizadevanja za spravo resnica o vsem dogajanju, pravičnost in končno ljubezen, ki edina premagava vse ovire.“ Pozdravil je posebej predstavnike oblasti, zastopnike slovenskih izseljencev z vseh delov sveta in goste iz sosednjih držav. Sveti oče je že v pozdravnem govoru na letališču posebej pozdravil Slovence po svetu.

Papeža je v letalu spremljalo tudi 48 časnikarjev

V papeževem letalu so bili 3 deli: v prvem je bil sveti oče z najožjim spremstvom, v drugem kardinali in drugi spremljevalci, med drugimi tudi dr. Franc Rode, v tretjem delu pa časnikarji, med njimi časnikarja dveh največjih svetovnih tiskovnih agencij Reuter in Associated Press. Let iz Rima do Brnika je trajal 1 uro in 20 minut. Letalo je preletelo Italijo in Hrvaško.

Gostje na srečanju s papežem

Kardinalov je bilo 8: vaticanški državni tajnik Angelo Sodano, *Dalje na strani 168*

Uvodni nagovor nadškofa Šuštarja v ljubljanski stolnici

Pričevanje o zvestobi duhovnikov

V preskušnjah, ki so v teku stoletij zadevale slovensko ljudstvo, se pastirji Cerkve niso umikali, ampak so stopali naprej, oznanjali evangelij življenja ter branili dostojanstvo in neodtujljive pravice vsakega človeka. To so še s toliko večjim pogumom pokazali v nedavnih letih, med fašizmom, nacizmom in komunizmom. Kako naj se ne bi spomnili junaškega zgleda neustrašne predanosti škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic, ki so s trdno vero v božjo previdnost delili usodo božjega ljudstva? In kako naj ne bi omenili delovanja mnogih duhovnikov in posvečenih oseb ne samo na verskem in dobrodelnem področju, ampak tudi na področju kulture, šolstva, znanosti in gospodarstva? Med mnogimi svetlimi zgledi še posebej izstopa lik izjemnega pastirja in popolnoma predanega služabnika črede, častitljivega božjega služabnika Antona Martina Slomška, čigar postopek za kanonizacijo se srečno približuje h koncu.

2. Vam, duhovniki, vam, redovniki in redovnice, vam, misijonarji evangelija, želim danes izraziti svoje hvaležno priznanje za vse, kar ste pri posnemanju zgledov teh junaških pričevalcev naredili v težkih preteklih letih.

Spomin na preteklost vas mora spodbujati k načrtovanju prihodnosti. Če hoče Cerkve v Sloveniji ostati zvesta svojemu izročilu in zlasti evangeliju, je danes poklicana k temu, da se usmeri k novim ciljem in se ustrezno pripravi na vstop v tretje tisočletje vere. To zahteva obnovljeno gorečnost in neomajno zvestobo Kristusu in njegovemu odrešenjskemu oznanilu.

Dragi duhovniki! Če je „krščansko bivanje duhovno življenje, oziroma življenje, ki ga Duh poživlja in vodi naproti svetosti ali popolnosti ljubezni“ (Dal vam bom pastirjev, 19), potem velja to še v posebni meri za duhovnika. Slovenska beseda „duhovnik“ označuje človeka, ki je prežet s Kristusovim duhom, označuje osebo, ki prinaša tega Duha. Vendar pa tega poslanstva ne more izvršiti sam, ločeno od drugih; povezan mora biti s sobraty in še zlasti s svojim škofom. **Duhovnik je „človek za skupnost“.** Že v spodbudi „*Dal vam bom pastirjev*“ sem zapisal: „Duhovniška služba ima v svoji osnovi »skupnostno obliko« in jo je mogoče opravljati samo kot »skupno delo«. Ob tej občestveni obliki duhovništva se je koncil dolgo zadržal, ko je natančno razlikoval

odnos duhovnika do njegovega škofa, do drugih duhovnikov in do laikov“ (17).

Prednostna naloga nove evangelizacije zato zahteva take duhovnike, ki bodo „do korenin in celostno prežeti s Kristusovo skrivnostjo in sposobni uresničevati nov slog pastoralnega življenja, ki ga označuje globoka povezanost s papežem, s škofi in med seboj, pa tudi rodovitno sodelovanje z laiki, ob spoštovanju in pospeševanju različnih vlog, karizem in služb znotraj cerkvene skupnosti“ (prav tam, 18).

V okvir tega **služenja občestvu** sodi tudi celibat. Duhovnik ga naj ne živi kot nekakšno „ceno“, ki jo je treba plačati za posvečenje, ampak — kakor je močno poudarjeno v izročilu latinske Cerkve — kot najvišjo podaritev samega sebe, da bi bil ves za Boga in ves za druge. V zameno za takšno podaritev božji Učitelj v evangeliju zagotavlja stoterno povračilo in večno življenje (prim. Mt 19, 29).

Bogu posvečene osebe

3. Obračam pa se tudi na vas, dragi redovniki in redovnice, ki ste v Cerkvi poklicani, da globlje živite „**spremenjeno**“ življenje, s tem da izpovedujete evangeljske svete. Vaša poklicanost vam nalaga, da iščete božje kraljestvo z osebnim posvečevanjem in velikodušno sodelujete za poživitev krščanstva v vašem okolju. To vam bo uspelo toliko, kolikor boste znali postaviti evharistijo v središče svojega življenja, tako da bo vaša molitev postala kakor dihanje vašega vsakdanjega dela. Vaša popolna podaritev, ki se krepí v nenehnem pogovoru z Gospodom, vam bo pomagala, da ne boste podlegli „duhu časa“. Bratsko življenje, „*sentire cum Ecclesia*“, povezanost s škofom in z vsemi členi krajevné Cerkve, vse to bo pomagalo, da bodo obilno obrodile karizme, ki ste jih prejeli od Duha v blagor vsega krščanskega ljudstva.

Gojite globoko predanost Mariji, Devici, Materi in Kraljici Slovenije, na katero se vi obračate s tako lepim imenom: „Marija Pomagaj“. Mar ni v vaši deželi prav vam, dragi redovniki in redovnice, zaupana skrb za največje Marijine božje poti, med katerimi so zelo znane Brezje, Ptujška gora in Sveta gora? Kot varuhi in pospeševalci marijanske pobožnosti, ki zavzema pomembno mesto v krščanski duhovnosti, bodite živ zgled tistih kreposti, ki žarijo v Gospodovi

Dalje na strani 169

POTEK OBISKA PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

Nadaljevanje s str. 165

praški nadškof Miloslav Vlk, kölnski nadškof Joachim Meisner, Münchenski nadškof Friedrich Wetter, krakovski nadškof Franciszek Macharski, slovaški nadškof iz Nitre Jan Chrizostom Korec, zagrebški nadškof Franjo Kuharić in sarajevski nadškof Vinko Puljić.

Obiska se je udeležilo tudi blizu 50 nadškofov in škofov iz Italije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Češke. V papeževem spremstvu je bilo 10 visokih predstavnikov uradov in služb v rimski kuriji. V Slovenijo je prišlo tudi 21 veleposlanikov, akreditiranih pri Svetem sedežu.

Maš in srečanj so se udeležili vsi slovenski škofje: Alojzij Šuštar, Jožef Kvas, Alojz Uran, Metod Piriš, Franc Kramberger, Jožef Smej, Vekoslav Grmič, torontski nadškof Alojzij Ambrožič in beograjski nadškof France Perko.

Med častnimi gosti so bili tudi slovenski politiki (Peterle, Janša, Podobnik), ministri, poslanci Državnega zbora in svétniki Državnega sveta in zastopniki znans-tvenih ustanov, kulturnega in umetniškega življenja, slovenskih katoliških izobražencev, Nove slovenske zaveze in predstavniki slovenskih zdamskih ustanov, diplomati in veleposlaniki, akreditirani pri slovenski vladi.

Vsa papeževa srečanja in obiske je spremljalo okrog 740 domačih in tujih predstavnikov javnih občil (časnikarji, radijski in televizijski snemalci in tehniki ter fotoreporterji). Osrednje tiskovno središče je bilo v Cankarjevem domu v Ljubljani.

V stalnem papeževem spremstvu v Slovenijo so bili: od predstavnikov Cerkve v Sloveniji nadškof Šuštar, predsednik cerkvenega odbora za pripravo obiska škof Uran, in tajnik odbora dr. Borut Košir; predstavniki RS pa: veleposlanik RS v Vatikanu dr. Štefan Faleš, predsednik državnega pripravljalnega odbora minister Andrej Šter ter šef protokola RS Rado Lenard.

**Pri srečanju
s predsednikom Kučanom**

Papež in predsednik sta se

pogovarjala o razmerah v Sloveniji, njenih prizadevanjih za priključitev Evropski zvezi ter o odnosih med Cerkvijo in državo v Sloveniji in tudi o položaju v Bosni in Hercegovini.

Pri srečanju z visokimi predstavniki Republike Slovenije se je papež z vsakim posebej rokoval in spregovoril kakšno besedo. Papež je Kučanu podaril reliefno podobo prvakov apostolov Petra in Pavla, predsednik pa papežu srebrno oljenko.

Predstavitve pastoralnih delavcev v Cerkvi na Slovenskem

Ob srečanju duhovnikov in redovnikov v ljubljanski stolnici je nadškof Šuštar povedal svetemu očetu, da je v Cerkvi na Slovenskem 820 škofijskih in 268 redovnih duhovnikov, moških redovnih skupnosti je 14, ženskih 18, svetne ustanove pa so 4. Redovnih bratov je okrog 70, redovnic pa blizu 1000.

V Zavodu sv. Stanislava

V soboto, 18. maja, ob 12. uri se je Janez Pavel II. srečal s slovenskimi škofi v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani in z dijaki in profesorji škofijske gimnazije.

Zgodaj popoldne se je v zavodu srečal tudi z dr. Janezom Drnovškom, slovenskim vladnim predsednikom. Drnovšek je papežu govoril o razmerah v Sloveniji 5 let po osamosvojitvi, poudaril pomen, da je bil Sveti sedež med prvimi, ki je priznal Slovenijo, papežu čestital za 76. rojstni dan in mu izročil barvno litografijo Ljubljane. Papež se je zahvalil za gostoljubni sprejem v Sloveniji in mu izročil dar: medaljon z napisom Johannes Paulus II. in 3 vatičanske kovance.

Srečanje z mladino in koprsko škofijo

Bilo je v soboto, 18. maja, popoldne, ob 16.45. Bilo je srečanje mladosti in dobrih prijateljev. „Kljub temu, da nismo zbrani v škofijskem središču v Kopru je danes mesto Postojna Dalje na strani 170

Materi. Ona vam bo pokazala pot, ki vodi h Kristusu.

Voditelji ljudstva

4. Dragi duhovniki in posvečene osebe, družba pričakuje od vas **nenehno duhovno pomoč** in potrebuje vaše dosledno evangeljsko pričevanje. Pristopite k vsem ljudem z velikodušnim in odprtim srcem. Z dobroto in odločnostjo privedite svoje brate, da bodo v polnosti zaživel svojo poklicanost otrok edinega nebeškega Očeta, ki hoče, da bi se vsi zveličali (prim. 1 Tim 2, 4).

Vaše ljudstvo preživlja obdobje korenitih sprememb. Medtem ko se skuša postopoma osvoboditi negativnih posledic totalitarne ideologije, ki ga je močno zaznamovala v preteklosti, se z vsemi močmi trudi za oblikovanje bolj bratske in demokratične družbe. Temu dogajanju je treba **posvetiti še prav posebno pozornost**. Samo tako bo namreč mogoče preprečiti, da ne bo na izpraznjeno mesto prejšnje ideologije prišla neka druga, nič manj nevarna, ideologija neobrzanega liberalizma. Zdaj živite v letih prehodnega obdobja in vaša beseda, ki jo spremlja zgled, je neogibno potrebna, kakor je bilo nekdaj potrebno Mojzesovo vodstvo. On je trdno zaupal v Boga in je uspel voditi izvoljeno ljudstvo na težkem prehodu iz suženjstva v pravo svobodo.

Izročam vam to nalogo in sem prepričan, da jo boste z božjo pomočjo mogli v polnosti

uresničiti. V sedanje napore za materialno in moralno obnovo vaše dežele vtisnite znamenje zaupanja in optimizma. Na ta način boste bistveno prispevali k družbenemu in duhovnemu preporodu ljubljene slovenskega naroda. Skrbite predvsem za to, da boste nove rodove vzgojili za sprejem odgovornosti, ki jih čakajo.

Gojiti duhovne poklice

5. Ko to razmišljamo, je treba še posebno skrb posvetiti **tako duhovniškim kot redovniškim poklicem**. Sicer drži, da je vsa krščanska skupnost poklicana k molitvi in konkretnemu delu, da „Gospod žetve pošlje delavce na svojo žetev“ (Lk 10, 2). Vendar pa se prav posebej zahteva od vas, da posvečate **posebno pozornost semenom poklica**, ki jih Gospod tudi danes seje v mnoga mlada srca. S tem v zvezi mislim na posebno odgovornost duhovnikov, ki delujejo v dušnem pastirstvu. Njihova dolžnost je, da opogumljajo tiste, ki zaznajo Gospodov klic, in jih podpirajo, korak za korakom, na njihovi poti. Skrbijo naj tudi za to, da bodo spodbujali starše, naj prepoznajo in sprejemajo znake poklicanosti pri svojih otrocih.

Z ljubeznijo se obračam tudi na vas, dragi bogoslovci in semenišniki, novinke in novinci, kakor tudi na vse študente teologije. Vaše mladostno navdušenje, hrepenenje po pristnih vrednotah, ki ga gojite, in

Voščilo slovenskih otrok papežu ob njegovem 76. rojstnem dnevu

Sveti oče, potrdite nas v veri, upanju in ljubezni

Sveti oče, z veliko hvaležnostjo Bogu in božji Materi Mariji vas spoštljivo in pristrčno pozdravljam na Vaš današnji rojstni dan in Vam izrekam najboljšje želje in čestitke. Bog Vam daj zdravja, moči in vsega svojega blagoslova. Dočakali smo dolgo zaželeni trenutek, da bi skupaj z Vami, s slovenskimi škofi in duhovniki, redovnicami in vernim slovenskim ljudstvom obhajali evharistično daritev. Iskreno pozdravljam tudi vse goste iz iznozemstva, gospode kardinale, nadškofe, škofove in duhovnike ter vse vernike. Naj bo ta zgodovinska sveta maša izraz in dokaz naše globoke vernosti, našega močnega upanja in naše iskrene ljubezni. Ob oltarju je tudi podoba Marije Pomagaj z Brezij. Včeraj ste privatno kratko obiskali to navečjo slovensko božjo pot, sedaj pa je Marija prišla sem in bo z nami pri evharistični daritvi, kakor je stala pod križem.

Pri evharističnem slavlju v Ljubljani se spominjamo predvsem 1250-letnice krščanstva v našem narodu in vseh milosti, ki jih je naš narod na priprošnjo božje Matere Marije, svetih bratov Cirila in Metoda in naših svetniških kandidatov škofov Friderika Baraga, Janeza Gnidovca in Antona Martina Slomška ter Lojzeta Grozdeta prejel v zgodovini in danes. Današnje evharistično slavlje hoče biti tudi mogočna manifestacija naše svestobe Bogu in Cerkev in Vam, sveti oče, kot nasledniku apostola Petra in vrhovnemu poglavarju katoliške Cerkve.

Vesel sem, da morem med udeleženci tega

evharističnega slavlja pozdraviti tudi predstavnike evangeličanske in pravoslavne Cerkve in drugih verskih skupnosti. Ekumenska razsežnost, ki je Vam, sveti oče, tako zelo pri srcu, naj da naši slovesnosti poseben poudarek.

Med nami so tudi zastopniki bolnikov in invalidov, ki jim Vi, sveti oče, posvečate vedno toliko pozornosti.

Pri tej sveti maši Vas želimo pozdraviti z izvorno slovensko pesmijo. Slovenski narod s posebno ljubeznijo in zavzetostjo goji cerkveno in narodno pesem. Posebno bogate so Marijine pesmi, ki jih v tem mesecu majniku pri majniških pobožnostih, pa tudi sicer, z velikim veseljem prepevamo.

Sveti oče, Cerkev v Sloveniji se zaveda svoje velike odgovornosti v pripravi na leto 2000, v novi evangelizaciji in v misijonskem poslanstvu. Posebna naloga v Cerkev na Slovenskem in v slovenskem narodu pa je sprava, ki naj zaceli rane po drugi svetovni vojni, kjer je slovenski narod, podobno kakor poljski, doživel tako hude čase. V Cerkvii poudarjamo vedno znova tri pogoje za spravo: priznanje krivde, odpuščanje in prošnja za odpuščanje. Zavedamo pa se, da mora biti kot temelj tega prizadevanja za spravo resnica o vsem dogajanju, pravičnost in končno ljubezen, ki edina premaga vse ovire. Zato Vas ponovno prosimo, potrdite nas v veri, upanju in ljubezni.

Preden začnemo evharistično daritev, bi rad posebej pozdravil predstavnike državnih

Dalje na strani 171

POTEK OBISKA PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

Nadaljevanje s str. 169

središče naše škofije in Cerkve na Slovenskem, saj so tu mladi, upanje Cerkve in naroda. Ob nas je gotoko razpelo iz naše stolnice, znamenje neizmerne Kristusove ljubezni, ter nam vsem tako ljuba podoba Svetogorske Kraljice,“ je v pozdravnih besedah dejal koprski škof Metod Pirih.

Val navdušenja je preplavilo športno letališče pri Postojni, ko se je vanj v papamobilu pripeljal sveti oče. Ob zvokih glasbe pihalnega orkestra iz Kopra se je papež počasi peljal med 55.000 mladimi, katere ima še posebej rad, in je prišel, da jih na svoj 76. rojstni dan združi in poveže v veri. Mladi pa so mu svojo naklonjenost in ljubezen izrazili z navdušenimi vzkliki, gibi, plesom, petjem in molitvijo. 4.500 mladih in otrok je pelo v zboru in nastopile so tudi številne glasbene skupine. Po voščilu škofa Piriha, naj Bog svetemu očetu po Marijini priprošnji podari dolgo življenje in duhovno veselje, sta papežu voščila za rojstni dan tudi predstavnika mladih, vsa množica pa je navdušeno ploskala. Po berilu, psalmu in evangeljskem odlomku o nevernem Tomažu so mladi svetemu očetu stavili tri vprašanja: kako se upreti strahu, kako graditi Cerkev in kako vero povezovati z življenjem, na katera jim je papež odgovoril. Na koncu govora se jim je zahvalil za dobrodošlico in za voščila in jim zagotovil: „Korajža velja! Hodite v veri, upanju in ljubezni! Odprite sebe in vse vaše bivanje navdihom Svetega Duha, da vas popelje na odprto morje tretjega tisočletja! Papež vas ima rad.“

Škof Pirih je prosil papeža, naj jih potrdi v veri, vse pa povabil k izpovedi vere in sprejetju poslanstva. Papež je skavtom izročil prižgano baklo, sledile so prošnje za vse potrebe, očenaš in himna ob papeževem obisku Tisoč let je že minilo. Darovi papežu so predstavljali mlade in Primorsko: sol iz Sečovelj, olivno olje iz Krškoč, pršut in teran s Krasa, češnje iz Brd, mlado pšenico iz Vipavske doline, prti iz idrijskih čipk za oltarno mizo v papeževi kapeli in sliko, ki naj bi predstavljala lepote Postojne. Nato so papežu položili na ramena 10 metrov dolgo kito iz šmarnic. Sveti oče je vsem podelil

ljubezen, ki jo imate do Kristusa, predstavljajo močan razlog za upanje v Cerkev. Vi ste poklicani, da v naslednjih desetletjih neposredno služite božjemu ljudstvu. Zavzeto in resno se pripravljate na to poslanstvo. Študiju in vzgoji v semeniščih in noviciatih naj daje življenjski utrip molitev, odlikuje naj ju medsebojno sprejemanje in ljubezen do vseh. Radovoljno sodelujte s svojimi vzgojitelji. Mladostni zagon, ki vas poživlja, naj razveseljuje in ogreva okolje, v katerem se pripravljate na svoj poklic.

Obnovimo obljubo

6. Drugi bratje v škofovstvu, dragi duhovniki, dragi redovniki in redovnice, dragi bratje in sestre: **slovensko ljudstvo vas potrebuje**. Evropa in svet vas potrebuje, ker

potrebujeta Kristusa. Njemu ste se „posvetili“. Stopili ste v njegovo službo po zakramentu svetega reda ali po redovniški posvetitvi. Obnovite danes svojo obljubo in nadaljujte na tej poti z vedrino in zaupanjem!

Izročam vas Mariji, prvi učenki vstalega Kristusa, ki jo po pravici kličemo „Kraljica apostolov“. Naj ona, „Zvezda nove evangelizacije“, vodi vaše korake in vas podpira na težki vsakdanji poti, da boste znali vztrajno in velikodušno slediti svojemu poklicu.

Ne pozabite, da je „zvest Bog, ki vas je poklical v občestvo s svojim Sinom Jezusom Kristusom, našim Gospodom“ (1 Kor 1, 9) in vedite, da vam je s svojo molitvijo blizu tudi papež, ki vam zdaj iz srca podeljuje svoj blagoslov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

blagoslov in dejal: „Hvala mladini!
Hvala Sloveniji!“

**Evharistično slavlje
na letališču v Mariboru**

Bil je tretji dan papeževega bivanja v Sloveniji. V rosi sončnega jutra so se ure in ure stekale množice proti velikemu oltarju, od koder se je od 5.30 razlegala pesem in molitev. Iz trenutka v trenutek se je poglabljalo pričakovanje Petra našega časa Janeza Pavla II. Ure so se spremljale v eno samo veličastno pesem, ki je upodabljala mnogotere, izbrane prvine slovenske duše. Nastopom godcev, posameznih pevcev, vokalnih skupin, godbe so sledile izbrane duhovne misli, predvsem iz Slomškovih spisov, cerkvene ljudske pesmi, molitev rožnega venca, litanijske, pozdravi romarjem, zdravim in tistim na invalidskih vozičkih.

Ob pesmi zbora 1350 pevcev, ob njihovem mogočnem Jubilate Deo (Wagner), a predvsem ob pesmi Ti si Peter Skala (Kimovec)

Dalje na strani 172

Hočem vas potrditi v vašem prizadevanju za pristno duhovno obnovo

1. „Izšel sem od Očeta in prišel na svet, spet zapuščam svet in grem k Očetu“ (Jn 16, 28). Te besede so del poslovnega govora, ki ga je imel Jezus v dvorani zadnje večerje na dan pred svojim trpljenjem in smrtjo na križu.

Šele po vstajenju je prišel trenutek, ko so se uresničile. Tega smo se spominjali prejšnji četrtek, štirideset dni po veliki noči, ko smo praznovali **Gospodov vnebohod**. Zdaj, ko je vnebohod že mimo, pa Cerkev skupaj z apostoli pričakuje Tolažnika, **Svetega Duha**. To je čas posebne goreče in vztrajne molitve.

Na molitev se nanašajo tudi Kristusove besede, ki smo jih slišali v današnjem evangelijskem odlomku: „Če boste kaj prosili Očeta v

mojem imenu, vam bo dal... Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje popolno... Ne rečem, da bom jaz prosil Očeta za vas. Oče sam vas ima rad, ker imate tudi vi radi mene in verujete, da sem prišel od Boga“ (Jn 16, 23-24. 26-27)

Ta Oče, ki ljubi, „bo obdaril s Svetim Duhom tiste, ki ga prosijo“ (Lk 11, 13). Apostoli, zbrani v dvorani zadnje večerje, prosijo prav za dar Svetega Duha. In tudi Cerkev, ki se pripravlja na binkošti, prosi zanj z neomajno vero.

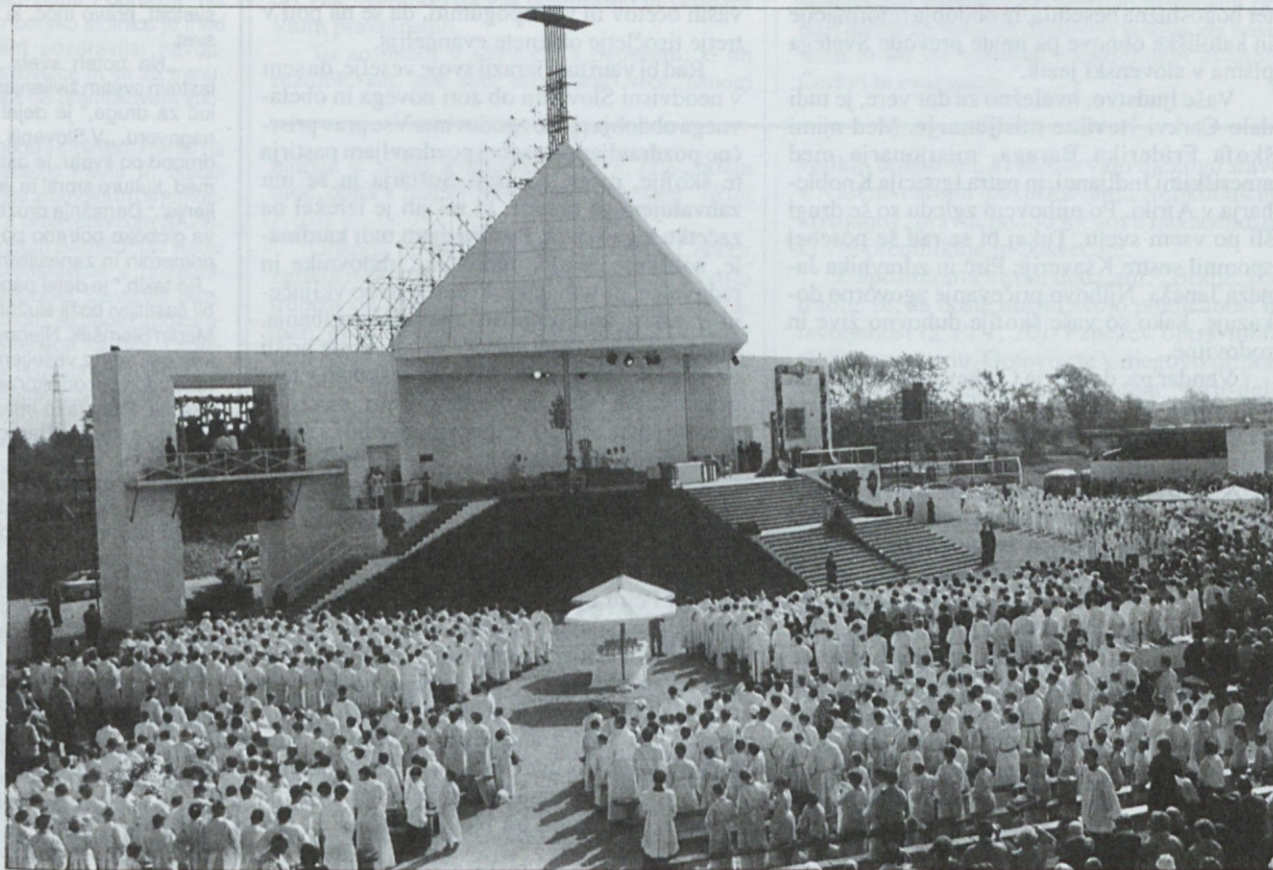
2. Cerkev prosi za Svetega Duha, da bi **zmogla vzeti nase poslanstvo**, ki ji ga zaupal Kristus. Apostolom je bil rekel: „Pojdite... in naredite vse narode za moje učence“ (Mt 28, 19).

oblasti, javnega in kulturnega in političnega življenja, zastopnike naših izseljencev z vseh delov sveta in goste iz sosednjih držav, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Črne gore in Makedonije, Avstrije, Madžarske in

Italije in daljnjih držav. Vsi prisrčno dobrodošli v Ljubljani pri osrednjem evharističnem slavlju!

In sedaj Vas prosim, sveti oče, da začnete evharistično daritev, ki jo bomo z veliko hvalenostjo obhajali skupaj z Vami.

Sobota, 18. maja 1996. Prvo množično srečanje s papežem na evharističnem slavlju v Stožicah

Na binkoštni dan so ljudje iz raznih koncev sveta naenkrat v sebi začutili posledice izlitja Svetega Duha na apostole. **Knjiga Apostolskih del** našteva narode, ki so bili tistega dne prisotni v Jeruzalemu. Koliko časa je preteklo od tedaj! Evangeljsko oznanilo je stopilo na cesto vsega sveta. Danes bi bil lahko seznam iz Apostolskih del precej daljši, vseboval bi tudi ljudstva slovanskih jezikov in med njimi posebej slovensko ljudstvo. V teku stoletij so namreč misijonarji evangelija prišli vse do vaše dežele, da bi vašemu ljudstvu oznanili v **vašem jeziku** blagovest odrešenja. Znova se je odprla jeruzalemska dvorana zadnje večerje in začudila se niso le ljudstva iz Mezopotamije in Judeje, iz Egipta in Azije, iz Grčije in Rima, ampak tudi slovanska in druga ljudstva, ki prebivajo v tem delu Evrope. Tudi oni so zaslišali apostole Jezusa Kristusa, kako jim govorijo v njihovem jeziku in jim pripovedujejo v njim znani govori, „o velikih božjih delih“.

3. Krščanstvo so vam prinesli misijonarji iz bližnjih središč, iz Salzburga, iz Ogleja in iz Panonije. Krščansko vero so pri vas vsadili škofje: sveti Virgilij, sveti Modest, Sveti Pavlin in učenci svetih bratov Cirila in Metoda, da omenim le nekatere.

Prvi dokumenti, zapisani v vašem jeziku pred tisoč leti, vsebujejo molitve in katehetska ter bogoslužna besedila. Iz obdobja re formacije in katoliške obnove pa imate prevode Svetega pisma v slovenski jezik.

Vaše ljudstvo, hvaležno za dar vere, je tudi dalo Cerkvi številne misijonarje. Med njimi škofa Friderika Baraga, misijonarja med ameriški Indijanci, in patra Ignacija Knobleharja v Afriki. Po njihovem zgledu so še drugi šli po vsem svetu. Tukaj bi se rad še posebej spomnil sestre Ksaverije Pirc in zdravnika Janeza Janeža. Njihovo pričevanje zgovorno dokazuje, kako so vaše škofije duhovno žive in rodovitne.

Vendar pa, dokler je Cerkev še romarica na tem svetu, ni evangelij nikoli oznanjen enkrat za vselej. V vsaki dobi zahteva novih oznanjevalcev in prič. Ni dovolj, sklicevati se na dediščino preteklosti, saj se mora vsaka krščanska generacija sama ponovno odločiti za krščanstvo. Vpričo tveganja, da pride do ločitve med vero in kulturo, med vero in življenjem, se vi soočate z odgovorno nalogo, da znova sprejmete in še drugim prinašate evangeljsko oznanilo. Rast združenj in apostolskih gibanj, raznovrstne oblike dobrodelnosti in pomoči potrebnim, dejavno sodelovanje laikov v življenju Cerkve, zlasti pri katehezi, vse to je dragoceni sad nove evangelizacije. Toda še bolj je potreben, dragi bratje in sestre, zgled vašega krščanskega življenja: da bo evangelij postal vaše življenje in bo svetu sijal kot luč sveta.

4. V zgodovini je bila vaša krščanska skupnost izpostavljena težkim preskušnjam, nedavno tudi grozotam obeh svetovnih vojn. Kako naj bi pozabili nasilno komunistično revolucijo? Trpljenju, ki ga je povzročila tuja okupacija, se je pridružila še državljanska vojna, v kateri je brat dvignil roko nad brata.

Božji služabnik Lojze Grozde je samo ena izmed neštetihi nedolžnih žrtev, ki visoko dvigajo palmo svojega mučeništva kot neizbrisen spomin in opomin. Škofe, duhovnike, redovnike in laike so med vojno in po njej zapirali, jih mučili, izseljevali in tudi nasilno morili. Vsi ti zdaj prosijo Boga za spravo, mir in slovo med vsemi člani naroda.

5. Ta pogled na preteklost je bil potreben, da bi mogli **realistično načrtovati prihodnost**. Dragi bratje in sestre, ko smo že skoraj na pragu tretjega krščanskega tisočletja, si tudi Cerkev, ki je v vaši deželi, z vso nujnostjo zadaja nalogo, da se glede na zahtevo po **novi evangelizaciji povrne k izvirom**. Med vas sem prišel, da bi vas potrdil v tej zavzetosti za spreobrnjenje k evangeliju in za pristno duhovno obnovo.

Danes sem tukaj med slovenskim ljudstvom v Ljubljani, v „beli Ljubljani“, kot romar in glasnik evangelija. „Oče, potrdi nas v veri“, je vodilna misel, ki ste jo izbrali za ta obisk. In prav to želim tudi izvršiti: potrditi vas v veri vaših očetov in vas opogumiti, da se na poti v tretje tisočletje oklenete evangelija.

Rad bi vam tudi izrazil svoje veselje, da sem v neodvisni Sloveniji ob zori novega in obetavnega obdobja njene zgodovine. Vse prav prisrčno pozdravljam. Posebej pozdravljam pastirja te škofije, msgr. Alojzija Šuštarja in se mu zahvalujem za besede, ki mi jih je izrekel na začetku tega slavlja. Pozdravljam tudi kardinale, nadškofe, škofe, duhovnike, redovnike in redovnice, pa tudi laike, ki ste dejavno vključeni v razna združenja in apostolska gibanja. Pozdravljam mlade, bolnike in vse, ki ste prišli od blizu in daleč, da bi se povezali skupaj v tem prazničnem slavlju. Pozdravljam navzoče predstavnike oblasti, najprej predsednika republike, predsednika in člane vlade in tudi vse, ki so sodelovali pri pripravi tega bogoslužnega srečanja. Vsem velja moja najprisrčnejša zahvala.

6. „Potrdi svoje brate“ (Lk 22, 32). To je Jezus naročil Petru in njegovim naslednikom. Da bi izpolnil to nalogo petrinske službe, vas želim **potrditi v resnici evangelija**. „Resnično, resnično vam povem...“, tako Jezus oznanja evangelj. Njegova beseda je resnica (Prim. Jn 17, 17). Ponavljam vam z apostolom Pavom: „Zanesljiva je ta beseda in zasluzi, da jo vsi sprejmejo“ (Tim 1, 15). Evangelij, ki vam ga oznanja Cerkev, „ne izvira od človeka“ (Gal 1, 11),

Dalje na strani 173

POTEK OBISKA PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

Nadaljevanje s str. 171

ob spremljavi mariborske godbe, orgelski glasbi, smo postali veliko občestvo: 500 duhovnikov, 300 redovnic, nad 1000 mašnih strežnikov, 150 izrednih delivcev obhajila s 300 spremljevalci, štirih kardinalov, sedem nadškofov in devetnajst škofov na čelu s papežem, 264. Kristusovim naslednikom. Mariborski škof msgr. Franc Kramberger je pozdravil papeža. Bil je to pozdrav v imenu vseh zbranih iz vseh župnij mariborske škofije, vseh rojakov, ki so prišli domov z raznih celin sveta, v imenu romarjev iz drugih dežav. Podal mu je roko, da bi v njej začutil roke slednjega iz množice, ki je valovila v nepričakovano velikem številu.

„V velikonočnem veselju prihajam med vas, v vašo Slomškovo škofijo, dragi Slovenci...“ je bil papežev prvi pozdrav. Prišel je kot glasnik blagovesti. Da nas potrdi v veri. Da počasti in blagoslovi deželo za njeno 1250-letno zvestobo Cerkvi. Da bi vztrajno iskali svetost, pravo moč, ki spreminja svet.

„Na poteh sveta kristjan z lastnim svetim življenjem postane luč za druge,“ je dejal v svojem nagovoru. „V Sloveniji, kakor tudi drugod po svetu, je oster spopad med „kulturo smrti“ in „kulturo življenja“. Današnja družba razodeva globoko potrebo po svetnikih, primernih in zanesljivih vodnikih. „Po takih,“ je dejal papež, „kot je bil častitljivi božji služabnik Anton Martin Slomšek. Njegove junaške kreposti sem z veseljem priznal in tako odprl pot do skorajšnje beatifikacije. Prav tako imam v mislih Friderika Ireneja Baraga, Janeza Gnidovca, Vendelina Vošnjaka, Lojzeta Grozdeta. Pri srečanjih z njimi so ljudje neposredno začutili božjo bližino.“ Med bogoslužjem je pel kot solist Janez Vasle.

Sveti oče je zapustil spomin — v besedi in doživetju velikega slavlja evharistije. K daritvenemu oltarju so mu prinesli simbolične darove, da bo imel spomin na „Slovenijo, domovino izrednih ljudi,“ deželo čudovitih lepot, rajske, kot je sam dejal. Za darove so mu izročili kamniti relief velikonočnega jagnjeta in izbor najboljših štajerskih vin, svečo za papeževo zlato mašo, keramiko prekmur-

skih lončarjev, svetilko z rudo iz velenjskega rudnika.

„Naj Bog blagoslovi predrago Slovenijo!“ Te njegove besede so bile občutje vsega tistega, kar je doživel v občestvu molitve in petja, v obhajanju evharistije. „Slovenija znamenita dežela v srcu Evrope, bodi zvesta evangeliju, ki si ga prejela! Bodi kvas sprave in mirnega sožitja med ljudstvi.“

Srečanje s predstavniki slovenske kulture, znanosti in umetnosti

Zadnje papeževo srečanje na pastoralnem in državnem obisku v Sloveniji je bilo srečanje s predstavniki slovenske kulture, znanosti in umetnosti v mariborski stolnici. Z bučnim pozdravom so Mariborčani in obiskovalci od drugod to nedeljsko popoldne, 19. maja, na Slomškovem trgu pozdravili svetega očeta, ko je v spremstvu predstavnikov Cerkve odšel proti fontani miru. V navzočnosti delegacije mesta Maribora z županom dr. Alojzom Križmanom na čelu je papež blagoslovil novo znamenje in spomenik miru, ki ga je zasnoval arhitekt Boris Podrecca. Na poti v mariborsko stolnico je med zvonjenjem pozdravljal navdušene obiskovalce in se za trenutek pomudil ob Slomškovem spomeniku.

Pri vходу v stolnico, kjer so na prihod Janeza Pavla II. čakali predstavniki znanosti in umetnosti na čelu s predsednikom SAZU-ja dr. Francem Bernikom in visoki državni predstavniki s predsednikom Republike Slovenije Milanom Kučanom, so papeža pozdravili člani stolnega kapitlja. Orgelska glasba je pospremila papežev prihod v stolnico. Sveti oče je najprej molil v Križevi kapeli ob grobu božjega služabnika Antona Martina Slomška.

Nato je papeža s pesmijo Totus tuus, skladatelja Čopija, pozdravil Komorni zbor iz Celja.

V pozdravnem nagovoru je mariborski škof dr. Franc Kramberger izrazil veselje ob obisku in poudaril pomen kulture in znanosti za slovenski narod, ki po dosežkih na teh področjih že dolgo sodi v Evropo. Veliko svoje ustvarjalne moči je kulturi in znanosti posvetil tudi svetniški kandidat A. M. Slomšek.

V imenu navzočih kulturnikov, umetnikov in znanstvenikov je papež dalje na strani 174

Hvala za vašo bližino, ljubezen in molitev

Dobrodošli in najpristrčneje pozdravljeni na ozemlju koprške škofije, ene najstarejših škofij na sedanjih tleh Slovenije. Pozdravljam Vas v imenu vseh tu navzočih kardinalov, nadškofov in škofov, v imenu vseh mladih iz Slovenije, iz sosednje Hrvaške, Italije, Avstrije, Madžarske in od drugod, v imenu duhovnikov, redovnikov in redovnic, vseh županov Primorske, predstavnikov javnega in kulturnega življenja, vernikov italijanske narodnosti pri nas, Slovencev v zamejstvu in po svetu, pravoslavni in muslimanov.

Obrazi mladih žarijo, ker morejo velikonočno veselje dopolniti z radostjo, da lahko s Petrom gredo naproti vstalemu Gospodu. Kljub temu, da nismo zbrani v škofijskem središču v Kopru, je danes mesto Postojna središče naše škofije in Cerkve na Slovenskem, saj so tu mladi, upanje Cerkve in naroda. Ob nas je gotoko razpelo iz naše stolnice, znamenje neizmerne Kristusove ljubezni, ter vsem nam tako ljuba podoba Svetogorske Matere božje.

Na vaš 76. rojstni dan, poln blagoslova iz nebes, smo zbrani tu v družinskem vzdušju iz ljubezni do Kristusa, do božje Matere Marije in do Vas, sveti oče, da vas poslušamo in skupaj z Vami praznujemo.

Tu so mladi v sozvočju s papežem, ki jih razume, ker ima sam mladostno srce. Mnogi

mladi sodelujejo v različnih mladinskih skupinah, pevskih zborih, so člani župnijskih pastoralnih svetov, skavti, katehisti, katehistinje, v raznih gibanjih. Nekateri od njih so razpeti med delom in študijem, žal je vedno več tudi nezaposlenih, nekateri ne najdejo pravega mesta v Cerkvi in v sedanjih družbi.

Med mladimi so tu bogoslovci, semeniščniki in kandidati za redovništvo. Ti so pripravljeni darovati svoje življenje v službi bratov in sester kot orodje Jezusa Kristusa, velikega in večnega duhovnika.

Vaš obisk, sveti oče, ni le slovesni zgodovinski trenutek za nas vse, ampak tudi ura milosti in obveza za prihodnost. Trdno sem prepričan, da bo Vaš pastoralni obisk mladim, vsem, ki smo z njimi tukaj in ljudem dobre volje, odprl nova obzorja luči, moči, upanja in področja njihovega udejstvovanja.

Sveti oče, hvala Vam, da ste prišli k nam in nas potrdili v veri. Hvala za Vašo skrb, za Vašo bližino, za Vašo ljubezen in za Vašo molitev.

V imenu vseh navzočih in v svojem imenu Vam za rojstni dan in za zlati duhovniški jubilej voščim, naj Vam Bog po Marijini priprošnji podari dolgo življenje in duhovno veselje, da boste sami in mi vsi vztrajali v nezlomljivi zvestobi Cerkvi in evangeliju.

ampak je „božji evangelij“ (*Rim 1, 11*), „božja moč, dana v rešitev vsakomur, ki veruje“ (*Rim 1, 16*).

Gospod je obljubil, da bo svojo Cerkev zgradil na Petru, to je na „skali“, ki dobiva svojo trdnost od Jezusa Kristusa. On je vogelni kamen, ki so ga zidarji zavrgli (Mt 21, 42). Naše stoletje je močno izkusilo, kaj pomeni **graditi na pesku ideologij**, ki prezirajo Boga. In mar se ni naše stoletje prav zaradi tega okopalo v krvi nedolžnih in mučencev? Tisti, ki gradijo svet brez Boga, ga lahko gradijo samo proti človeku, proti njegovemu pravemu uresničenju in sreči.

7. V psalmu smo vzklikali: „Vsa ljudstva glasno ploskajo, vzklikajte Bogu z veseljem glasno.“ In v odpevu smo ponavljali: „O Bog, slavijo naj te vsa ljudstva“ (*Ps 47/46, 2*).

Slovensko krščansko ljudstvo, poj Bogu z veseljem! Obisk rimskega škofa, Petrovega naslednika, naj te spomni na tvoje mesto, ki ga imaš v veliki skupnosti vesoljne Cerkve.

Za apostolom Petrom vam tudi jaz pravim: „Mislim pač, da je prav, da vas opominjam k čuječnosti... Potrudil pa se bom tudi, da se boste mogli tega kadarkoli spominjati, tudi po mojem odhodu“ (*2 Pt 1, 13. 15*). Ne pozabite

velikih božjih del, ki razodevajo njegovo slavo v vašem narodu po pričevanju velikodušnih kristjanov, pravih podob njegove navzočnosti, ki vse preoblikuje in posvečuje.

Z apostolom Petrom dodajam: „Bratje, potrudite se, da boste utrdili svojo poklicanost in izvoljenost (*2 Pt 1, 10*). Papežev obisk mora služiti prav temu. Gotovo ste v njegovo pripravo vložili veliko skrb in veliko dela. Naj to delo zdaj obrodi svoje sadove!

8. Tudi danes ponavljam tisto, kar sem rekel ob nastopu svoje službe na Petrovem sedežu: „Ne bojte se!“ Ne bojte se Kristusa, verujte vanj in v njegovo ljubezen. Odprite na stečaj vrata Odršeniku! Ne bojte se Cerkve, kajti ona želi, da bi se vsakdo srečal s Kristusom in našel v njem odrešenje.

Kristus, naše upanje, je vstal!

Dragi bratje in sestre, naj vas spremlja velikonočno upanje v tem in v prihodnjih letih in vas privede k velikemu svetemu letu 2000. **Prestopite tudi vi**, skupaj z menoj in s svojimi škofi in duhovniki, skupaj z vso Cerkvijo, **prag upanja**.

Naše upanje je Kristus. Kristus, ki je vstal od mrtvih! Amen!

Vera je v službi življenja

„Haec est dies, quam fecit Dominus...“ — „To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo se in se ga veselimo“ (Ps 117/118, 24).

1. Dragi mladi, pozdravljam vas z besedami psalma, s katerimi smo si v velikonočnem bogoslužju postali kar domači. Vabijo nas, naj se razveselimo, kar je še posebej primerno ob tej priliki, ko se papež veseli srečanja z vami, mladimi iz Slovenije, ki ste v tako velikem številu prišli v Postojno. Tu se križa mnogo poti, po katerih so hodili dolga stoletja iz vseh delov Evrope. Vesel sem, da z vami praznujem svoj šestinsedemdeseti rojstni dan.

Rojstni dan in dan krsta nas spominjata na dar življenja in na mladost vere, ki jo Bog nenehno obnavlja. Zato se veselim, ker lahko danes z vami razmišljam o tem, kar je najbolj značilno za mladost, namreč o smislu življenja in o poklicanosti.

Zahvaljujem se koprskemu škofu msgr. Metodu Pirihi za besede, ki mi jih je ravnokar namenil. Zahvaljujem se tudi trem mladim predstavnikom, ki so izrazili vaša čustva in so mi tudi v vašem imenu zastavili nekaj zanimivih

vprašanj. Hvala vsem za gostoljuben sprejem.

„To je dan, ki ga je naredil Gospod...“ Dan, ki ga je naredil Gospod, je velikonočni dan, ki v sebi povzema vse **delo stvarjenja** — „Bog je videl, da je dobro“ (1 Mz 1, 19) — in obenem razodeva **božjo moč odrešenja**. Vstali Kristus, zmagovalec nad smrtjo, izliva luč evangelija na vse stvarstvo, On, ki je rekel: „Jaz sem luč sveta. Kdor hodi za menoj, ne bo taval v temi“ (Jn 8, 12).

Tomaževo izkustvo

2. **Hoditi za Kristusom pomeni, verovati vanj in sprejeti njegov nauk.** Verovati, da je on pot, resnica in življenje. Odlomek iz Janezovega evangelija, ki smo ga ravnokar slišali, nas je ponovno spomnil, kako se je vstali Kristus apostolom dvakrat prikazal v dvorani zadnje večerje. Ta pripoved še posebej postavi v ospredje lik apostola Tomaža. Za hip bi se rad ustavil skupaj z vami ob izkustvu tega nevernega apostola, ki potem vendarle dospe do slove-

Dalje na strani 175

POTEK OBISKA PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

Nadaljevanje s str. 173

papeža pozdravil akademik dr. Franče Bernik. Bernik je orisal zgodovinski razvoj slovenske kulture in znanosti.

Rektor ljubljanske univerze dr. Tone Kralj je papežu izročil simbolično darilo — faksimile Brežinskih spomenikov.

Izreden pomen kulture za ohranitev slovenske samobitnosti je v svojem nagovoru poudaril tudi papež. Navzoče kulturnike in znanstvenike je spodbudil, naj s svojim delom pomagajo iskati smisel bivanju, pomagajo iskati Boga. Papež vidi v času, ko so padle različne ideologije, novo možnost za sožitje med vero in razumom. Vključitev Teološke fakultete v Univerzo je velik in spodbuden korak na poti odkrivanja skrivnosti, ki vse presega. Poudaril je, da Cerkev nima drugih ambicij, kakor le vsakemu človeku oznanjati odrešenje v Jezusu Kristusu. Papež je svoj nagovor sklenil s pozivom k zvestobi kulturi, prežeti s krščanskim duhom saj je le to

Sobota, 18. maja 1996, popoldne. Slovenska mladina v Postojni s papežem na njegov rojstni dan

najboljše jamstvo za prihodnost slovenskega naroda.

Po govoru je papež z vsemi navzočimi zapel Oče naš in podelil svoj apostolski blagoslov.

Po srečanju s slovenskim svetom kulture in znanosti je papež Janez Pavel II. blagoslovil obnovenjena dela Rektorata Univerze v Mariboru. Spominska plošča je delo arhitekta Borisa Podrecca.

Pred odhodom iz mariborske stolnice je dr. Janez Juhant, dekan Teološke fakultete, papežu izročil sedem knjig, ki so jih slovenske založbe izdale ob njegovem obisku v Sloveniji.

Slovo od papeža na Slomškovem trgu je bilo prisrčno. Ko se je papamobil po mariborskih ulicah odpeljal proti mariborskemu letališču, se je po licih utnila marsikatera solza, tudi iz akademskih oči.

Nekaj podatkov o obisku

Vse priprave na obisk so bile zelo dobro opravljene. Vreme izredno naklonjeno. Udeležba nad vsa pričakovanja. Navdušenje ljudstva enkratno. Slovenski narod je pokazal, kaj je v svoji notranjosti. Za verne rojake je bil obisk svetega očeta neponovljivo doživetje, za vse rojake pa res zgodovinski dogodek.

Dr. Janez Gril, vodja Tiskovnega urada Slovenske škofovske konference, je časnikarje seznanil s podatki o udeležbi na treh množičnih srečanjih s papežem.

Za evharistično slavlje na hipodromu v Stožicah je bilo razdeljeno 110.000 kart. Ker jih je nekaj nera-zdeljenih ostalo po župnijah, prireditelji ocenjujejo, da je na hipodromu papeža pozdravilo približno 105.000 ljudi. Podobna ugotovitev velja za Maribor, kjer se je srečanja udeležilo nekaj nad 105.000 ljudi (razdeljenih je bilo prav tako 110.000 kart, a jih je tudi nekaj ostalo). V Postojni se je na papežev rojstni dan zbralo ok. 55.000 obiskovalcev. Ker so prireditelji natisnili le 52.000 kart, ki so pošle že nekaj dni pred srečanjem, si je kar nekaj romarjev moralo srečanje ogledati zunaj prireditvenega prostora.

Če prištejemo še nekaj 10.000 ljudi, ki so papeža pozdravljali na poti po Sloveniji, na Brezjah in na obeh letališčih, lahko trdimo, da je prišlo v stik s svetim očetom več kot 300.000 prebivalcev Slovenije.

sne izpovedi vere. Gre za izkustvo, ki se nadaljuje v zgodovini človeštva: vsakdo je poklican, da se sooči z njim.

Evangelist Janez pravi, da je bil Tomaž navdušen nad Jezusom in je bil celo pripravljen tvegati življenje, da bi hodil za njim (prim. Jn 11, 16). V Tomažu moremo prepoznati vse mlade, ki se navdušujejo za Kristusa in za ideale, ki jih ponuja. Ko pa pride za Jezusa „njegova ura“ in ga aretirajo, obsodijo na smrt in križajo, v Tomažu prevlada dvom. Ni ga med apostoli, ko se jim vstali Kristus prikaže v dvorani zadnje večerje. Tudi ko ga drugi kasneje o vsem obvestijo, Tomaž reče: „Če ne vidim..., ne bom veroval!“ (Jn 20, 25). Jezus pa se vrne, pokaže svoje odprte rane, znak večne božje ljubezni do nas, grešnikov. Tomaž vidi in tedaj veruje. Ob srečanju z vstalim Gospodom v polnosti najde sebe in veruje z vsem svojim bitjem. „Ker si me videl, veruješ. Blagor tistim, ki niso videli, a so verovali!“ (Jn 20, 29)

Ali morda niso težave, ki jih danes mnogi kristjani srečujejo pri svojem verovanju, podobne Tomaževim? Vsi smo poklicani, da si v soočenju s Kristusom oblikujemo lastno stališče. Apostol Tomaž je primer iskrenega iskalca: ne sramuje se odkrito izraziti svojega dvoma. In ko se srečata z vstalim Kristusom in se lahko z roko dotakne znamenj njegovega trpljenja, se dvom razblini in on ne potrebuje več nobenega dokazovanja. To srečanje ga tako globoko preobrazilo, da vzklikne: „Moj Gospod in moj Bog!“ (Jn 20, 28).

3. Dragi mladi prijatelji! Kakšen je vaš odnos do Kristusa? Pred vami ne stoji v vidni podobi, kot se je prikazal tistega dne pred apostolom Tomažem. Toda tudi danes vam na neki način kaže rane na svojem poveljčanem telesu v bridkem poveljevanju tistih, ki so v teku stoletij verovali vanj in se iz ljubezni do njega razdajali v službi bratom za ceno lastnih žrtev, včasih tudi junaških. Glejte: pred vašimi očmi stoji toliko Kristusovih pričevalcev! Gre za množice krščanskih žena in mož, tudi iz vašega ljudstva, ki so dali življenje zanj.

Blagor tistim, ki verujejo, ne da bi videli

Danes bi vam rad ponovil: **Blagor vam, mladi**, če morete verovali, ne da bi videli ali se dotaknili; če vas je pritegnila zgolj lepota in resnica evangelija, za katerega pričajo sveti.

Blagor vam, če bo zaupanje v božjo ljubezen močnejše od skepticizma in predsodkov; če boste zmogli z njim premagati razočaranja in sleherno skušnjava malodušja in obupa.

Blagor vam, mladi, če boste dovolj pogumni, da se ne boste izogibali srečanjem z Jezusom, ampak da boste pripravljeni srečati se z njim v zvestobi, v usmiljenju, v odpuščanju in

v žrtvi, sprejeti z ljubeznijo.

Blagor vam, če se vaš pogled ne bo zaustavil zgolj na površju stvari in oseb, ampak bo znal prodreti dogodkom v srce; če boste znali preko vidnega in otipljivega razbirati bistveno, ki je vedno skrito in zastrto, da bi ga potem mogli svobodno podariti in sprejeti. Blagor vam!

4. Zdaj pa bi rad, moji prijatelji, **odgovoril na vprašanja**, ki ste mi jih zastavili na začetku tega srečanja.

Prvo vprašanje zadeva **strah in upanje**. Če pomislim na svoje življenje, lahko rečem, da je bila vojna prav zares nepozabno izkustvo nevarnosti in strahu. Dvajset let sem bil star, ko se je nad Evropo in nad vsem svetom razdivjalo neurje druge svetovne vojne, ki je povsod sejalo smrt in uničenje. Mojo generacijo je močno zaznamoval strah pred bombardiranjem, deportacijami, povračilnimi ukrepi. Še kako dobro vem, kaj pomeni izkusiti strah.

Zato lahko tudi razumem, kako so se počutili apostoli — po tem, kar smo prebrali v evangeljskem odlomku —, ki so se zaprli v dvorano zadnje večerje „iz strahu pred Judi“ (Jn 20, 19). Verjetno so menili, da je zdaj vse izgubljeno, da ni več upanja. Toda v tistem trenutku vstopi Jezus „pri zaprtih vratih“ in tedaj se vse nenadoma spremeni.

Dragi prijatelj, tu je odgovor na vaše vprašanje: **Kristus** je tisti, ki nenehno vstopa v dvorano zadnje večerje. Vstopa v tolikere dvorane zadnje večerje, kjer so zbrani preplašeni in obupani ljudje, kakor apostoli po preskušnji velikega petka. Kristus pa vstopa in se približuje tolikim današnjim „Tomažem“, da bi jih prepričal o svoji zmagi nad smrtjo, o svoji ljubezni, ki prinaša mir, o zveličavni moči odrešitve in o milosti.

Biti moramo pripravljeni, sprejeti ga, da bi „okusili, kako je Gospod dober“ (1 Pt 2, 3). Dragi prijatelji, ko vas oblegajo skušnjave, da bi se zapirali vase, ker vas življenje zasipa s skrbmi ali vas včasih celo straši, se spomnite, da vstali Jezus trka na vrata vašega srca in čaka, da mu odprete. Če ga sprejmete, reče vsakemu: „Mir s teboj!“ Sprejmite ga! Odprite mu! Ne bojte se!

Dragi mladi, **ozrite se na Marijo!** Ona je odličen zgled poguma in upanja, ki ga ima, kdor veruje v božjo besedo in jo sprejme v svoje življenje. Kakor Marija tudi vi zaupajte v Gospoda! Če se boste naslonili nanj, ne boste razočarani.

Gradimo Cerkev z „živimi kamni“

5. **Vaše drugo vprašanje** je: Kako moremo graditi Cerkev? Tu nam pride na pomoč odlo-mek iz Prvega Petrovega pisma, ki smo ga poslušali na začetku. Sveti Peter pravi, da je **Kristus „živi kamen“** (2, 4). Prav on daje živ-

ljenje s svojim Svetim Duhom, tako da vsi, ki ga sprejmejo, tudi sami postanejo „živi kamni“, graditelji „duhovne stavbe“ (prim. 2, 5). Ko se apostol obrača na prve kristjane, jih spominja na ta čudoviti in skrivnostni poklic: „Vi pa ste izvoljeni rod, kraljevsko duhovništvo, svet narod, ljudstvo, določeno za božjo last, da bi oznanjali slava dela tistega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito svetlobo“ (2, 9).

Dragi mladi, potrudite se, da „boste“ Cerkve. Zato s pomočjo **bogoslužja, kateheze in bratskega življenja v skupnosti** vedno bolj vstopajte v občestvo z Jezusom. Znova odkrijte **krst** kot resničnost, ki je nenehno dejavna v vsakem trenutku vašega življenja. Poglobljajte svojo pripadnost Kristusu s pomočjo zakramentov **sprave in evharistije. Bodite ponosni**, da ste del Cerkve! Vključujte se v njeno veliko poslanstvo! **Sodelujte** ponižno in velikodušno v življenju župnije, raznih združenj in apostolskih gibanj, ki jim pripadate. Potrudite se, da bodo v njih rasli bratski odnosi in misijonarska zavzetost in se vam bodo lahko pridružili še mnogi vaši vrstniki. Tako boste iz svojih skupnosti naredili kraj prizadevanja za mir in edinost, kjer se bo gradila prihodnost v znamenju solidarnosti, ki bo v prid tudi vsemu vašemu narodu.

Vera in življenje

6. **Vaše tretje vprašanje govori o zahtevi po povezanosti med vero in življenjem.** Ta zahteva je bolj kot kdajkoli pereča v naših dneh in je vam, mladim, upravičeno pri srcu. **Vera, dragi prijatelji, je v službi življenja**, da bi to bilo **polno, resnično in večno**. Zakramenti, bogoslužje, kateheza, vse teži k temu. Kdor veruje v Kristusa in hodi za njim, napolnjuje z njegovim Duhom vse svoje bivanje in prispeva cerkveni

skupnosti in družbi svoj odgovoren in ustvarjalni delež.

Gotovo so tudi kristjani izpostavljeni individualistični in potrošniški miselnosti, ki jo širijo sredstva množičnega obveščanja z varljivimi prividi sreče in z lažnimi vzori samouresničevanja. Tudi jaz bi vam rad znova rekel: spoznavajte sebe, **odkrivajte resnico o vas samih**, kajti samo resnica vas bo osvobodila. Apostol Tomaž je bil kritičen do tega, kar so mu pripovedovali drugi apostoli, toda ostal je **odprt za resnico**. In ob srečanju z Vstalim je v polnosti odkril, da je resnica živa oseba, **Jezus Kristus**. Vpričo njega je doumel svoje življenje kot poklic in kot poslanstvo. Jezus je ponudil vse svoje sile in življenje samo, ko je odšel v daljno Indijo, da bi tja prinesel evangelij.

Dragi mladi prijatelji, vam ni potrebno telesno srečanje z Jezusom. Za vero vam zadostuje pričevanje Tomaža, drugih apostolov in Cerkve. Naj Jezus za vas postane oseba, za katero je **vredno zastaviti vse življenje**. Dovolite mu, naj vstopi v vaše načrte, v vsako vašo dejavnost. Tako boste postali misijonarji v vsakdanjem življenju, v odnosih s sorodniki, sošolci in sodelavci, s prijatelji v prostem času in pri športu, v socialnih dejavnostih. Hodite za Jezusom pri pomembnih življenjskih odločitvah: pri odločitvah: pri odločitvi za zakon ali za devišstvo v službi božjega kraljestva. Kdor je poklican v duhovniško službo, naj v ponižni hvaležnosti sprejme ta klic in nanj velikodušno odgovori.

Dragi prijatelji, še enkrat hvala za vašo dobrodošlico. Korajža velja! Hodite v veri, upanju in ljubezni! Odprite sebe in vse vaše bivanje navdihom Svetega Duha, in pustite, da vas On popelje na odprto morje tretjega tisočletja.

Papež vas ima rad.

Sveti oče je prišel na obisk Slovenije na povabilo Slovenske škofovske konference in predsednika RS Milana Kučana, ki je visokega gosta sprejel ob prihodu na letališču Brnik po vseh pravih protokolarnih in ga prijazno pozdravil v imenu vseh državljanov, ga sprejel s svojo družino na gradu Brdo pri Kranju s člani vlade in drugih visokih predstavnikov države. Predsednik RS se je udeležil tudi velikih srečanj s papežem v Stožicah, v mariborski stolnici, ob srečanju s predstavniki kulture, znanosti in umetnosti in se vljudno poslovil od poglavarja katoliške Cerkve na mariborskem letališču ob papeževem odhodu. Celoten program obiska sta skladno in izredno dobro pripravila cerkveni pripravljalni odbor s škofom Uranom in državni pripravljalni odbor z notranjim ministrom Andrejem Šterom.

„TU JE TEŽKO PRIČAKOVANI GOST“

VATIKANSKI OSSERVATORE ROMANO O OBISKU PAPEŽA JANEZA PAVLA II. V SLOVENIJI

Vatikanski dnevnik Osservatore Romano je 16. maja objavil posebno prilogo na šestnajstih straneh o obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji.

Na prvi strani časnik objavlja napovedano novico o papeževem obisku, prvi prispevek avtorja Giampaola Matteija pa nosi naslov „Tu je težko pričakovani gost“. Avtor najprej pove, da so papežev obisk v Sloveniji težko pričakovali, želel pa si ga je tudi sam sveti oče, saj je tako izpolnil povabilo, ki so ga nanj naslovili slovenski škofje že leta 1990.

V nadaljevanju avtor piše, da se bo papež srečal z majhnim narodom v srcu Evrope. Slovenija — vezni člen med Zahodom in slovanskim svetom — ima namreč manj kot dva milijona prebivalcev, toda pomembno zgodovino krščanske vere, ki se je začela pred 1250 leti. Gre za srečanje z narodom, ki je „preživel dramo komunistične nadvlade“ in postal neodvisna republika; ta se je rodila leta 1991 z razpa-

Nedelja, 19. maja 1996. Množica slovenskih vernikov na poti, ki pelje k srečanju s papežem na mariborskem letališču.

Ohranil nam je vero, dom, rod

Ko je naš Gospod Jezus Kristus povedal zbrani množici priliki o sejavcu, je dostavil: Srečne vaše oči, ker vidijo, in vaša ušesa, ker slišijo. Mnogi so želeli videti, kar gledate vi, pa niso videli; in slišati, kar poslušate vi, pa niso slišali (prim. Mt 13, 16-17). Te dni se ob Vašem obisku, sveti oče, v nekem pomenu uresničujejo te besede za naš slovenski narod. Nam je dano, da Vas vidimo in slišimo v svoji domovini, da Vas imamo v svoji sredi kot Kristusovega namestnika, kot Petrovega naslednika. Kot služabnik krajevne Cerkve Vas iskreno in prisrčno pozdravljam: v imenu vseh navzočih kardinalov, škofov, duhovnikov, redovnikov, redovnic, bogoslovcev in vsega božjega ljudstva; v imenu vseh gostov iz sosednjih držav: Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Italije; v imenu evangeličanov, pravoslavnih, muslimanov ter beguncev iz Bosne in Hercegovine; v imenu vseh rojakov, ki so te dni prišli domov z vseh kontinentov sveta, da se v svoji rojstni domovini srečajo z Vami; v imenu vseh zastopnikov državne in mestne oblasti, ki so Vam svoje pozdrave že izrekli; posebej pa v imenu tistih, ki se današnjega srečanja z Vami ne morejo udeležiti zaradi bolezni, starosti ali kakega drugega razloga. V imenu vseh Vam čestitam za Vaš včerajšnji rojstni dan z željo, naj Vas Bog ohranja zdravega in Vas obilno

blagoslavlja v Vaši apostolski in preroški službi. Po veličastnem slavu včeraj v Ljubljani, kjer smo s hvaležnostjo do Boga gledali našo 1250-letno krščansko preteklost, po doživetem srečanju v Postojni z mladino, ki je upanje in prihodnost našega naroda in Cerkve na Slovenskem, se danes srečujete z mariborsko škofijo, ki jo je neizbrisno zaznamoval s pastoralnim delom, z apostolsko gorečnostjo in osebnim svetniškim življenjem škof Anton Martin Slomšek. Po Božji previdnosti je odločilno vplival na potek zgodovine slovenskega naroda v prejšnjem in sedanjem stoletju. Našim prednikom in nam je ohranil vero, dom in rod. Oblikoval je slovenskega človeka v Božjega otroka, v Božjega sodelavca, v soustvarjalca lastne zgodovine. (S šolo in izobrazbo mu je dal v roke izkaznico enakovrednosti z vsemi drugimi evropskimi narodi. Neutrudno je skrbel za edinost kristjanov v tedanji Srednji Evropi.) S herojsko stopnjo krepstnega življenja je kot oznanjevalec evangeljske resnice pričal za verske, duhovne, moralne in narodnostne vrednote. Z osebno svetostjo in za ceno velikih žrtev je kot pastir vodil sebi zaupano krajevno Cerkev v neokrnjeni zvestobi in edinosti z vesoljno Cerkvijo ter Vašim prednikom na Petrovem sedežu s papežem Pijem IX.

Na mariborskem letališču, ki je bilo ta dan prizorišče mogočnega evharističnega slavlja s papežem.

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA JULIJ

Splošni: Da bi se stalni diakoni in njihovi sodelavci vedno bolj zavedali važnosti poslanstva, ki jim je zaupano.

Misijonski: Da bi razcvet duhovnih poklicev v Latinski Ameriki spodbudil misijonskega duha v krajevnih Cerkvah.

Slovenski: Da bi bili hvaležni za svetega Cirila in Metoda in za vse označevalce evangelija.

Svetost je sila, ki spreminja svet

1. „Oče, prišla je ura. Poveljaj svojega Sina!“ (Jn 17, 1) Tako je Jezus molil v dvorani zadnje večerje na dan pred svojim trpljenjem in smrtjo na križu, ko se ni bližal slavi, ampak sramoteni. Toda On je vedel, da je sramota križa pot proti pravi slavi. Besede „velikoduhovniške molitve“, ki jih je izrekel v dvorani zadnje večerje, razodevajo to zavest. Vsebujejo čudovito teologijo Božje slave, tiste slave, ki jo Oče prejema od učlovečenja Sina, tiste slave, ki napolnjuje veselje in jo Cerkev vsak dan izraža z znano slavnostno molitvijo: „Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in vekomaj.“ Današnje bogoslužje Božje

besede ponuja bogato razlago te tradicionalne krščanske molitve.

2. „Slava... kakor je bilo v začetku...“ Na ta absolutni začetek misli Jezus v „velikoduhovniški molitvi“, ko pravi: „Zdaj me ti, Oče, poveljaj pri sebi s slavo, ki sem jo imel pri tebi, preden je bil svet“ (Jn 17, 5). Oče daje slavo Sinu in Sin proslavlja Očeta „v Duhu slave“ (prim. Jn 7, 39; 2 Kor 3, 8). Zatorej sodi slava k najbolj notranji skrivnosti troedinega življenja. Slava je odsev neskončne Božje popolnosti, njegove neskončne svetosti, kakor poudarja tudi samo bogoslužje z molitvama „Slava Bogu na višavah“ in „Svet, svet, svet,“. Božja slava razodeva resničnost

Božje biti, ki je že po naravi večna polnost Resnice. Človek je poklican, da je deležen Božjega življenja, ki zaobjema vso večnost: „Večno življenje pa je v tem,“ pravi Jezus, „da spoznajo tebe, edinega pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa“ (Jn 17, 3). „Naj bo torej hvaljen Jezus Kristus,“ ki nam ponuja možnost, da smo deležni same Božje slave. „Božja slava je živi človek,“ trdi sveti Irenej, ki pa takoj dodaja: „Človekovo življenje pa je v zrenju Boga.“

3. Dragi bratje in sestre! Vsak človek je poklican k svetosti, poklican, da oblikuje človeštvo, ki ga prenavlja Božja slava. Vernik pa je v moči krsta postavljen za

Za današnje srečanje tu v Mariboru pa smo upali, da bomo doživeli beatifikacijo prvega slovenskega svetniškega kandidata. Ker procesa ni bilo mogoče končati v tako kratkem času, je to dejanje preloženo, toda veseli smo in Bogu hvalježni, da je ves postopek zelo blizu svojemu cilju.

Slovenski narod potrebuje lastnih

svetnikov, zavetnikov in priprošnjikov pri Bogu, ki nam bodo s svojim delom in življenjem stalno kazali, kakšni moramo biti mi, da bo naš narod v prihodnosti pošten, moralno zdrav, srečen, med seboj spravljen, sposoben odpuščati in odpuščanja prositi. Mi potrebujemo svetnike z velikonočnim pričevanjem, ob katerih bomo spozna-

li, kaj moramo storiti, da bo Cerkev na Slovenskem živa! Upamo, da nas bo Bog kmalu uslišal!

Sveti oče, na začetku današnjega srečanja bi Vam prav vsi radi podali roko, a to ni mogoče, zato začitite v moji roki roke vseh, ki so tukaj navzoči, in tistih, ki so v duhu ali po televizijskih ekranih z nami!

Papež Janez Pavel II. vodi evharistično slavje v Mariboru

pričevalca tistega nadnaravnega upanja, ki je opora na človekovem romanju po zemlji, tako pogosto zaznamovanem s preskušnjami in trpljenjem. Na drugem vatikanskem koncilu je Cerkev jasno povedala, da „so vsi kristjani, naj bodo katerega koli stanu ali položaja, poklicani k polnosti krščanskega življenja in k popolni ljubezni (*Lumen gentium*, 40). Kristjani so poklicani, da z lastnim svetim življenjem **pos-tanejo luč za druge na poteh sveta**. Naša doba je videti prej čas izrednih znanstvenih in tehnoloških odkritij kot pa doba svetnikov. Toda če človek s pomočjo notranjega priličenja Kristusu sebe duhovno ne izoblikuje, ostanejo naposled vsi njegovi dosežki **brez pomena** in morejo postati celo **nevarni**. Prav zato, ker ljudje danes tako iščejo svojo polno uresničitev, so svetniki še toliko bolj potrebni. Naš čas zahteva zrele osebnosti, sposobne, da potem, ko so doumele vrednoto svetosti, skušajo to uresničiti v vsakdanjem življenju. Če dobro pogledamo, razodeva današnja družba **globoko potrebo po svetnikih**, po osebah, ki nam zaradi svoje tesne povezanosti z Bogom morejo na neki način pomagati, da začutimo njegovo navzočnost, in nam posredovati njegove odgovore. Na žalost ni malo mladih in odraslih, ki si napak razlagajo to potrebo in se predajajo mikom okultnega ali pa se obračajo k zvezdam, da bi našli znamenja o lastni usodi. Vraževernost in magija privlačita nemalo oseb, ki iščejo takojšnje in preproste odgovore na zapletene probleme bivanja. Treba se je paziti pred to nevarnostjo. Prav svetniki so za te iskalske duše primerni in zanesljivi vodniki. S privlačno silo svojega zgleda znajo pokazati pot, po kateri je treba hoditi, da bi napredovali v pravi smeri. Ni govorim samo o razglašeni svetnikih. Mislim tudi na Kristusove učence, kot je bil častitljivi Božji služabnik Anton Martin Slomšek, čigar **junaške kreposti** sem z veseljem priznal in tako odprl pot do skorajšnje beatifikacije. Prav tako imam v mislih Friderika Ireneja Barago, Janeza Gnidovca, Vendelina Vošnjaka, Lojzeta Grozdeta, da omenim le nekatere. Pri srečanjih z njimi so ljudje **neposredno začutili Božjo bližino**. Kakor v preteklosti tako se mora tudi danes svetost živo in radostno uteleševati v življenju. Mnoge slovenske matere in mnogi slovenski očetje so si za-

služili, da so posebej omenjeni v narodni zgodovini, saj so dali pomembne zgledе krščanske doslednosti. **Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spremeniti svet.**

4. V Sloveniji, kakor tudi drugod po svetu, poteka oster spopad med „kulturo smrti“ in „kulturo življenja“. Kristjani so poklicani, da na tem izredno občutljivem in nevarnem področju, s pričevanjem žive in dejavne vere, dajo začutiti svojo prodorno in učinkovito prisotnost. Življenje kristjanov mora biti verodostojno pričevanje za Kristusa in za njegov evangelij, in to v združenjih in apostolskih gibanjih, v župnijah in sploh v vsakem družbenem kontekstu. Išcite svetost v vsakdanjem življenju. Tudi za to vam je na voljo kot zgled intuicija častitljivega Antona Martina Slomška: on se je neutrudno zavzemal, da bi verniki, povezani v raznih bratovščinah in združenjih, s svojim delovanjem mogli dejavno služiti evangeliju. Stalen in nepresahljiv studenec svetosti, ki more pomagati, da premagamo versko brezbriznost, je sodelovanje pri **bogoslužju** in obhajanje **zakramentov**, v katerih Bog deluje z močjo svoje milosti. Naj bo **evharistija** vselej „višek in vir“ vaše zavzetosti v vsakdanjiku. Ostanite zvesti obisku nedeljske svete maše. To je resnično sveta dediščina, ki so vam jo zapustili vaši očetje v veri. V zakramentu **pokore** človek na vidni način doseže Božje usmiljenje. Pogosto pristopite k temu zakramentu odpuščanja in sprave. Vi, mladi, ki ste že prejeli zakrament **birme** ali ki se nanj pripravljate, pustite, da vas prevzame

Kristus, in sprejmite milost Svetega Duha, ki hoče prav prek vas dati novega življenjskega poleta krajevni Cerkvi. Ko pa se boste odločali za ustanovitev družine, glejte, da jo boste utemeljili na trdni skali zakramenta **zakona**, da bo Bog blagoslovil vašo medsebojno podaritev za vse življenje in bo tako postala nov vir življenja in milosti. In vi, zakonci, ki že dalj časa v ljubezni živite to temeljno izkustvo skupnosti, poživite milost zakramenta. Iz tega vira črpajte potrebno duhovno pomoč, da v polnosti uresničite načrt, ki ga ima Bog z vami in vašo družino.

5. Dragi bratje in sestre! Zelo sem vesel, ker sem danes med vami in vodim to slovesno bogoslužje. Pristrčno pozdravljam pastirja vaše škofije msgr. Franca Krambergerja, njegovega pomožnega škofa msgr. Jožefa Smeja kakor tudi nekdanjega pomožnega škofa msgr. Vekoslava Grmicha. Želim jim, da bi hodili po stopinjah tistega velikega škofa, častitljivega Slomška, ki je dosegel prenos škofijskega sedeža iz Šent Andraža na Koroškem prav sem v Maribor. Pozdravljam pastirje sosednjih škofij in škofo, ki s svojo navzočnostjo pričajo o edinosti in povezanosti med različnimi krajevnimi Cerkvami. Prav pristrčno se obračamo tudi na duhovnike, redovnike, redovnice in vse vernike, ki ste se tukaj zbrali iz mnogih delov vaše dežele in iz sosednjih držav. Pozdravljam tudi državne oblasti, predstavnike mesta in univerze in vse, ki so velikodušno pomagali pri izvedbi tega obiska. Enako želim še posebej pozdraviti vse, ki pripadajo narodnim manjšinam,

Bolniki na srečanju s papežem v Mariboru

„Papež 'ma vas rad“

(Janez Pavel II. pri molitvi Raduj se Kraljica v Mariboru 19. maja)

„Na koncu se želim skupaj z vami zahvaliti božji Previdnosti za lepo vreme v teh dneh. Bog je z nami!

Zaupati vam moram, da sem pogosto slišal pohvalne besede o Sloveniji. V teh dneh pa sem mogel osebno izkusiti pristrčnost tega naroda, njegovo globoko vero in neomajno zvestobo Cerkvi. Občudoval sem tudi lepote vaše domovine, njene gore, griče in zelene livade. Naj Bog blagoslovi to deželo!

Obhajali smo prelepa bogoslužja, ki jih je spremljalo ubrano petje vaših zborov, lepo pripravljene obredi, množice ministrantov in veliko duhovnikov. Vsem se iz srca zahvaljujem.

Naj Bog blagoslovi predrago Slovenijo!“

predstavnik drugih narodov, begunce in tiste, ki so prisiljeni živeti v težkih razmerah. Vas, moji dragi, bi rad še posebej spodbudil: ne izgubite zaupanja v Boga in še naprej si neutrudno prizadevajte za ustvarjanje bolj človeške prihodnosti za vse. Končno pa hvala vsakemu izmed vas za dejavno sodelovanje pri tej slovesni evharistiji. Častitljivi božji služabnik Anton Martin Slomšek naj vsakemu izmed vas pomaga, da bo v svojem življenju uresničil Gospodovo voljo.

6. Med molitvijo v dvorani zadnje večerje je Jezus rekel Očetu: „Jaz sem te poveljal na zemlji s tem, da sem dokončal delo, ki si mi ga dal... **Razodel sem tvoje ime ljudem**, katere si mi dal od sveta... in oni so ohranili tvojo besedo... Besede, ki si mi jih dal, sem dal njim. Sprejeli so jih in v resnici spoznali, da sem izšel od tebe, ter začeli verovati, da si me ti poslal (Jn 17, 4. 6. 8). Jezus je izrekel te besede dan pred svojim trpljenjem. Za nas, ki se jih spominjamo po tem, ko smo pred nekaj dnevi obhajali njegov **vnebohod**, dobivajo še pravo posebno svežino. Razodevajo se namreč kot nenehna **prosilna molitev za Cerkev**, ki temelji na apostoli: „**Zanje prosim**.“ Ne prosim za svet, temveč za tiste, katere si mi dal, ker so tvoji; že nisem več na svetu; oni so na svetu, jaz odhajam k tebi“ (Jn 17, 9-11). Kristus moli za Cerkev vseh časov in po vsem svetu. Moli tudi za Cerkev, ki je tukaj, v **vaši ljubljeni domovini**. Prvo berilo iz Apostolskih del nas je **znova popeljalo v dvorano zadnje večerje**, kjer so se po Jezusovem vneboho-

Ostanite zakoreninjeni v vaši tisočletni zvestobi Kristusu in Cerkvi!

Gospod predsednik!

Dragi državljani Republike Slovenije!

1. Bivanje med vami me je v teh kratkih dneh napolnjevalo z obilnim notranjim veseljem. Hvala za vaše gostoljubje in za vašo pozorno skrb. Imel sem priliko občudovati, kako je Slovenija **domovina izrednih ljudi**, ki s svojo vero in poštenim življenjem, z velikodušnostjo, znanjem in ustvarjalnostjo, oblikujejo duhovno in kulturno dediščino celotne narodne skupnosti. Predvsem pa sem mogel med bogoslužnimi slavlji in ob drugih srečanjih opaziti, da je Slovenija hotela in znala ostati **trdno ukoreninjena v svoji tisočletni zvestobi Kristusu in Cerkvi**.

Eden izmed vaših pesnikov, ki je opeval lepote te dežele, je rekel, da ponuja **podoba raja**: spušča se k jadranski obali, se vzpenja po Krasu vse do vznožij zasneženih alpskih vrhov, krasi se z griči, ki jih pokrivajo rodovitni vinogradi, se razširja v plodne ravnine; bogata je z vodnimi tokovi in prostranimi gozdovi.

Ohranite nedotaknjeno obličje te čudovite dežele, ki vam jo je Bog zaupal; ne dopustite, da bi zamrlo plemenito državljansko in duhovno izročilo, ki je zaznamovalo zgodovino našega ljudstva! Pogumno in vztrajno stopajte dalje po poti napredka, s seboj pa vedno nosite vrednote svoje bogate kulturne dediščine.

Slovenija, naj tujec, ki pride semkaj, uživa čist zrak tvojih gor in tvojih dolin, naj se odčrpa z neonesnaženimi vodami tvojih potokov, naj se prenove ob sproščenem občudovanju tvojih čudovitih pokrajin. Še bolj pa naj se duhovno okrepi

du zadrževali apostoli skupaj z Marijo in v molitvi pričakovali prihod Svetega Duha. Danes se ta dvorana zadnje večerje ponavzočuje tukaj, v Sloveniji. Tudi mi smo poklicani, da z Marijo vztrajamo v molitvi. Po žalostnih in težkih izkušnjah preteklosti se ob tem slavlju **spomnimo** vseh tistih, ki so bili soudeleženi pri **Kristusovih mukah** in so jih „sramotili zaradi Kristusovega imena“ (1 Pt 4, 14). Obenem pa ponovimo s psalmistom: „Gospod je **moja luč in moja rešitev**, koga bi se bal? Eno sem prosil od Gospoda, za to se bom zavzemal: da bi prebival v Gospodovi hiši vse dni svojega življenja“ (Ps 27, 1. 4). Vse dni življenja in vso večnost. Amen!

v stiku z gostoljubno dobroto tvojih prebivalcev, s kristalno čistim poštenjem nravi s sporočilom optimizma in upanja, ki izvira iz krščanske vere, živite v strogi preprostosti.

2. V času tega mojega kratkega prebivanja med vami sem mogel opaziti napore, s katerimi si slovensko ljudstvo ne prizanaša, da bi uresničilo pristen napredek v blagor vsem. Sicer je res, da ni mogoče kar naenkrat rešiti gospodarskih težav, podedovanih iz preteklosti, gotovo pa je, da bodo s potrpežljivostjo, odprtostjo za pogovor, pripravljenostjo na odpuščanje in spravo vsi mogli z zaupanjem zreti v prihodnost. **Skupaj se je namreč lažje soočiti z izzivi sedanjega časa** in izdelati zadovoljive načrte za njihovo rešitev.

Bratje in sestre v Sloveniji, **bodite vselej enotno in složno ljudstvo**, družina, sestavljena iz mnogih družin, med katerimi vladata ljubezen in medsebojna pomoč. Družbene in kulturne spremembe sedanjega časa gotovo zadevajo tudi življenje in navade v družinah, vendar te spremembe ne smejo imeti zanje usodnih posledic. Da ne bi prišlo do tega, je potrebno, da se v vsakem domu trudite dosledno in prepričljivo ohraniti in predajati dediščino vere in kulture, ki ste jo podedovali od svojih prednikov.

Kdo bi dejansko mogel podvomiti o odločilnem prispevku, ki ga ima pri ustvarjanju cvetoče in medsebojno povezane družine prav sprejem evangelijskih vrednot? Družina, ki Kristusa in njegovo besedo postavi v središče svojega življenja, najde v njem zanesljiv temelj za trdno in ubrano medsebojno razumevanje, ki je izrednega pomena za rast srečnih in dobrih otrok.

3. Gospod predsednik, dragi bratje in sestre, v trenutku, ko zapuščam to gostoljubno deželo, bi rad vsem izrazil **svojo iskreno hvaležnost**. Tej državi in njenim državljanom simbolično zaupam svetilko vere, ki je bila prižgana pred 1250 leti. V vseh teh stoletjih ta svetilka kljub dramatičnim spremembam ni nikoli ugasnila, nasprotno, vzbujala je čustva in pobude, ki so v čast vašim prednikom.

Slovenski kristjani, s to isto svetilko v rokah se zdaj pogumno napotite kot romarji upanja proti tretjemu krščanskemu tisočletju, da boste gradili med seboj spravljeno družbo, ki bo zagotavljala mir in slovo vašim otrokom. To je moje prisrčno

voščilo, ki vam ga izrekam v tem tako pomembnem trenutku. Izrekam ga vam, dragi otroci, ki se še z nedotaknjenim srcem čudite svetu in življenju; vam, fantje in dekleta, ki gledate proti prihodnosti z drhtečim pričakovanjem; vam, žene in moške, ki ste nosilni stebri slovenskega naroda; vam, ostareli, ki kljub opešanim močem še vedno lahko nudite zaklade modrosti v blagor skupnosti; vam, bolniki, ki s soudeležbo pri Kristusovem križu prispevate k odrešenju sveta; in slednjič, vam, Slovenci, ki ste prišli iz raznih koncev sveta, da bi me pozdravili v svoji rodni deželi in skupaj z mano proslavili Boga za znova pridobljeno svobodo.

Vsem izrekam priskrčne pozdrave; moj pozdrav velja tudi kristjanom Pravoslavne Cerkve, Evangeličanske cerkvene skupnosti, in članom drugih krščanskih skupnosti, kakor tudi muslimanskim vernikom. Pozdravljam tudi člane narodnih manjšin, vojne begunce in tiste, za katere je Slovenija domovina ali pa je kraj začasnega bivanja. Moj priskrčni pozdrav naj doseže tudi Slovence, ki bivajo onstran meja in sploh v vsakem kotičku sveta. Želim jim, da bi mogli ohraniti nedotaknjeno vero v Boga in zvestobo domovini.

Ponovno se iskreno zahvaljujem za izredno gostoljubje vam, gospod predsednik Republike Slovenije, državnim oblastem, varnostnim in redarskim službam, službi prve pomoči in tudi vsem, ki so omogočili ta moj obisk.

Še enkrat bratsko pozdravljam sobrate v škofovski službi, ki skupaj z metropolitom Alojzijem Šuštarjem delujejo v Cerkvi na Slovenskem in so tesno povezani z duhovniki, redovniki, redovnicami in laiki.

Vsem iz srca hvala!

Bog naj blagoslovi Slovenijo, njene prebivalce in njihov trud za pravičnost, solidarnost in mir!

Nedelja, 19. maja 1996. Papež Janez Pavel II.
se poslavlja in blagoslavlja Slovenijo

Častna
straža
slovenske
vojske na
mariborskem
letališču
ob odletu
visokega
gosta

Slomšek in naš čas

STANKO JANEŽIČ

6. Duhovnik med ljudstvom

Po kratkih novomašniških počitnicah je bil Slomšek nastavljen za kaplana na Bizeljsko. Svojo prvo duhovniško službo je nastopil 8. septembra 1825, na prvo obletnico svojega mašniškega posvečenja.

Verske in moralne razmere v tej župniji so bile težke, župnik je bil usmerjen bolj uradniško, med ljudmi je prevladovala mlačnost.

Mladi novomašnik je takoj začel goreče delovati. Vernike je pritegnil zlasti svojimi odličnimi pridigami. O njem je šel glas tudi izven meja župnije, da govori, „kakor bi rožice sadil“. Ljudje so kar vreli k njegovim pridigam. Prav tako je kmalu zaslovel kot spovednik. Verniki so zlasti ob nedeljah oblegali njegovo spovednico in mu z zaupanjem odkrivali svoje dušne rane. Pridigal in spovedoval je tudi v drugih župnijah, kamor so ga pogosto vabili, zlasti še na bližnjih Svetih gorah, slovit Marijini božji poti.

Posebej se je kaplan Slomšek zavzel za šolo, ki je bila hudo zanemarjena in jo je obiskovalo prav majhno število otrok. Kmalu je s svojo vnemo pridobil starše zlasti za nedeljsko šolo, ki jo je sam začel voditi, in število obiskovalcev, dečkov in deklic, deloma pa tudi odraslih, se je v tej šoli dvignilo tako visoko (redno nad sto), da je zmanjkalo prostora. Ob pouku vsega najbolj potrebnega je Slomšek v šoli učil tudi petje. Zbiral je ljudske pesmi, nekaj pa jih je zložil tudi sam. Tako ni bila šola nikdar dolgočasna in šolarji so jo obiskovali z veseljem.

Slomšek je bil prijazen z vsemi ljudmi. Rad je zahajal v družbo in z vsemi se je znal pogovarjati, zlasti z najbolj preprostimi. Rad je dal kakšen nauk in v veseli družini je pogosto tudi zapel. Nekatere narodne pesmi je vsebinsko očistil in predelal, pisal pa je tudi samostojne, nove pesmi, navadno s poučno in versko vsebino ter v duhu narodnih pesmi.

Konec aprila 1827 se je Slomšek poslovil od lepega, z vinogradi obdanega Bizeljskega in v začetku maja nastopil kaplansko službo pri Novi cerkvi blizu Celja. Tudi tukaj je ob dobrem in razumevajočem župniku in dekanu Jakominiju razvil živahno dušnopastirsko dejavnost. Ljudi je pritegnil zlasti s svojimi pridigami

in modro gorečnostjo v spovednici, njegova ljubezen pa je zopet bila šola.

Svoje pridige si je vestno zapisoval, v času svojega službovanja v Novi cerkvi pa je napisal tudi vrsto verskih in svetnih pesmi. Ena izmed njih, z naslovom „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, se takole končuje: „Hvaljen bodi Jezus Kristus! Hvaljen Izveličar naš! Hvalimo te vsi kristjani, katerim tol'ko milost daš. Tebi hočem služiti, hvaliti' tebe noč in dan, daj le med

ovčice priti enkrat nam na desno stran. Vse nas vzemi v sveti raj, naj te hval'mo vekomaj!“

Ob koncu leta 1828 je Slomšek v svoj dnevnik, ki ga je začel pisati na dan svojega posvečenja (8. septembra 1824) in sega do 1. januarja 1831, zapisal: „Preteklo leto je bilo za mene srečno; bil sem zdrav in vesel na duši in telesu. V svojih študijah sem napredoval in ljubezen vernikov se mi je pomnožila. Tako stojim pred sodbo sveta, ko bi le tako tudi pred božjo sodbo! Bogu hvala za vse in njegovemu neskončnemu usmiljenju se izročam v novem letu 1829.“

V drugi polovici tega novega leta, v oktobru 1829, pa se je Slomšek že poslovil od Nove cerkve. Bil je namreč imenovan za spirituala — duhovnega voditelja bogoslovcev v Celovcu.

Slomšek je bil srečen sredi ljudstva. Dan za dnem je doživljal, kako verniki potrebujejo duhovnika in s kakšno hvaležnostjo sprejemajo njegove duhovne darove. Hkrati pa je spoznaval ob svojih srečanjih z raznimi duhovniki, kako težko je biti in ostati dober duhovnik.

Da morejo duhovniki vztrajati med ljudstvom, potrebujejo molitve, spodbude in vsestranske podpore.

Tudi mi radi molimo za svoje duhovnike. Z zaupanjem jih priporočamo velikemu Duhovniku Jezusu Kristusu, pa tudi priprošnji naše skupne duhovne Matere Marije.

Lic. Stanko Jerebič uvaja v posamezne točke drugega dela proslave, posvečenega Antonu Martinu Slomšku.

RAZMIŠLJANJE

o nekaterih ključnih dogajanjih med leti 1941 do 1945 na Slovenskem

JANEZ ZDEŠAR

(3)

VI

**Revolucija na Slovenskem je bila
„ljudska“: narodno je bilo podrejeno
razrednemu**

Teza dopolnjuje dosedanje razprave o medvojni revoluciji. Ni bila narodna, nacionalna, slovenska, kakor si jo je zamišljal Kocbek, in ki naj bi prečistila značaj slovenskega naroda, tudi ne meščanska, ki bi jo vodile politične skupine, zastopane v OF, temveč po boljševiškem zgledu iz leta 1917 vodená „ljudska“ revolucija.

Marksistična revolucionarna teorija razlikuje med narodom in ljudstvom. „Pojem ljudstva ni identičen s pojmom naroda. Narod je zgodovinska kategorija, stalna skupnost jezika, ozemlja, gospodarskega življenja in psihične sestave, ki se izraža v skupnosti kulture (Lenin). Ljudstvo pa je trenutno živi substrat naroda, ki pa obsega samo delavne ljudi, torej ne gospodarskih izkoriščevalcev, nacionalnih zatiralcev, fašističnih zaslužnjakov in njihovih razredov... Ti razredi in te plasti so v veliki manjšini, delovne ljudske množice pa so v ogromni večini naroda“ (Šnuderl).

V medvojnem in povojnem partizanskem tisku se izraža „narod“ in „ljudstvo“ pogosto mešata, verjetno iz taktično-propagandnih razlogov, da bi razredna, ljudska revolucija ne bila tako opazna. „Srbohrvatski izraz ‚narodni‘ naj bi se bil najprej prevajal kot ‚ljudski‘, potem ‚narodni‘, kmalu po volitvah leta 1945 pa spet kot ‚ljudski‘“ (Vodušek). Geslo „Smrt fašizmu, svoboda narodu“ bi se moralo pravilno glasiti „...svoboda ljudstvu!“, kar je dejanski pomen tega gesla v srbohrvaškem jeziku (Čepič).

„Ljudska revolucija“ torej — po Engelsu je revolucija akt, v katerem en del prebivalstva vsili svojo vlogo drugemu delu s pomočjo orožja — z nasiljem prevzema oblast v dobro razredu, ne narodu. In to tako, da uresničuje dialektični proces po načelih „rušenja-graditve“, to je, da uničuje, podira in likvidira prejšnji družbeni sistem z nosilci vred in istočasno

gradi novo oblast, ki naj bi ustrezala volji delovnega ljudstva, delavskega razreda, to je ogromni večini naroda.

To je delala revolucija na Slovenskem: likvidirala, ubijala je nasprotnike, vodilne idejne in politične predstavnike slovenskega naroda, ki so bili v njenih očeh „sovražniki ljudstva“ in obenem začela vsepovsod graditi „ljudsko oblast“, novo totalitarno ureditev na temeljih socializma-komunizma: z odbori vseh vrst, izjavami, odloki, uredbami, opozorili, razglasi itd., ki so razveljavljali celotni prejšnji družbeni sistem. Olepševati pomen nasilne ljudske razredne revolucije in govoriti le o „socialni noti partizanskega boja“ (Šolski zgodovinski atlas) je zato slaboumno pretvarjanje.

Iz marksističnega razlikovanja med narodom in ljudstvom pa sledi tudi, da na Slovenskem ne moremo govoriti o pravi državljanski vojni, temveč samo o njenih elementih... Kajti tudi v Sloveniji so razredni izkoriščevalci, to je vsi dotedanji politiki in gospodarstveniki, s svojimi pristaši in zaledjem sestavljali najmanjši del. Priklonili so se okupatorjem, postali nje-govi hlapci in pomagači, z eno besedo izdajalci slovenskega naroda. Postali so „prirepek“ okupatorjev, se z njim in z njegovimi interesi identificirali, postali eno z njim. Zmaga nad zatiralskimi okupatorji je pometla tudi z njimi... Zmagal je razred!

VII

**Vaške straže in formacije slovenskega
domobranstva so nastale kot spontana
reakcija na teror komunistične ljudske
revolucije**

Revolucija na Slovenskem je prvi vrhunec dosegla v zgodnjem poletju 1942, in sicer na Dolenjskem in Notranjskem. Partizanske enote so likvidirale, mučile in pobijale vodilne in vplivne može, duhovnike, župane, cele družine. Italijanski okupatorji so kot represalije na vojaško nesmiselne partizanske napade požigali vasi, streljali talce in prebivalstvo pošiljali v taborišča. V tem neznosnem položaju so se poleti začele po ogroženih vaseh orga-

nizirati obrambne skupine mož in fantov. Primera take samoiniciativne obrambe sta Loški potok in Št. Jošt nad Vrhniko. Po zgledu teh dveh postojank so se vaše straže — tako so jih začeli imenovati — v naslednjih mesecih kot ogenj razširile po Notranjski in Dolenjski. „Dne 28. februarja 1943 so v Ljubljanski pokrajini šteje 5145 mož“, „...dvakrat več kot partizanov“ (Klanjšček).

Da je to bil spontan pojav, govori dejstvo, da so nastale na različnih krajih, brez organizacijske povezave, ločeno druga od druge. Šele pozneje je prišla organizacijska pomoč in posredovanje Slovenske zaveze. Vaške straže so torej nastale „od spodaj“, v prebivalstvu samem, in ne „od zgoraj“, kakor je na primer KPS od zgoraj začela, organizirala in vodila ljudsko revolucijo. „Ostane dejstvo, da do oboroženega odpora proti partizanom ni prišlo zaradi odločitve Slovenske zaveze, pač pa predvsem kot samostojen odgovor... na teror in likvidacije, ki so jih partizani izvajali“ (Bučar). V tem smislu lahko celo rečemo, da je vaše straže „ustanovila“ s svojim terorjem KPS/OF sama. „Čisto jasno je, da smo komunisti glede na svoje želje... bili ‚veseli‘ bele garde..., samo pojav bele garde je omogočal hegemonijo KP... Ni šlo za to, da bi nastala prava državljanska vojna... potrebne so bile le zadostne količine bele garde... Samo državljanska vojna je lahko povsem in v celoti potrdila projekcijo in samozasnitek KP... in odpirala zanesljivo perspektivo zmage in prevzema oblasti... kajti treba je vendarle že enkrat razumeti, da je (bil) bistveni cilj KP oblast, in samo oblast“ (Pirjevec).

Partijsko zgodovinopisje šteje revolucionarni teror, pokole in mučenje v Ljubljanski pokrajini poleti 1942 za napake tako imenovanega narodnoosvobodilnega boja. Vendar v strategiji in taktiki KPS/OF pri teh pobojih ne gre za napake, kvečjemu za preuranjenost — tudi Kardelj je očital le način usmrtnitve, mučenje ali kak „nepotreben“ uboj — temveč za zavestno načrtovana dejanja, ki naj izzovejo in prikličejo na dan reakcijo, v našem primeru vaše straže. Šele, ko je sovražnik razpoznan in identificiran po številu in obsegu, ga je možno likvidirati oziroma „neusmiljeno iztrebiti“.

Nekateri vaškim stražam priznavajo moralno upravičenost samoobrambe in za to potrebno povezavo z okupatorjem, domobranstvu pa ne (Bučar). Vendar to ni logično in ni razumljivo. Domobranstvo v Ljubljanski pokrajini, na Primorskem in

Obhajanje med mašo na letošnjem letnem slovenskem romanju v Luján v nedeljo 12. maja.

na Gorenjskem je nastalo iz istih vzrokov in zaradi istih ciljev (preživetje, varovanje golih življenj, imetja), kot so jih imele vaške straže. Vojaške in operacijske izboljšave ter številčno povečanje domobranstva so sicer pomemben dejavnik, a moralna upravičenost oziroma neupravičenost samoobrambe — defenzivne in ofenzivne — samo po sebi ni odvisna od njih.

VIII.

V silobranu od okupatorja sprejeto orožje ni bila izdaja življenjskih interesov slovenskega naroda

Odločitev za sprejem orožja od okupatorja ni bila svobodna, temveč vsiljena. Ni šlo namreč za poljubno izbiro zunaj področja življenja in preživetja — kjer odločanje ali neodločanje ni življenjsko pomembno — temveč v silobranu. Odločiti se je bilo treba: ali se branim in imam tako vsaj nekaj upanja za preživetje ali celo izgon napadalca, ali pa se ne branim in se pustim od njega likvidirati. Odloči-

tve za sprejem orožja ni narekovala simpatija do okupatorja, temveč življenjska nuja, obramba življenja. Takšna odločitev je bila moralno upravičena, ker ni temeljila na načelu, da namen posvečujesredstva (Bučar), temveč na načelu o dvojnem učinku, dobrem in zlim, ki lahko sledita neki odločitvi. S sprejemom orožja od okupatorja je bilo možno braniti in varovati slovenska življenja in imetje pred terorjem komunistične revolucije — čeprav je bila s tem obenem storjena tudi usluga okupatorju, katerega poraz je bil sicer že gotov.

Kljub moralni upravičenosti pa ta odločitev politično ni bila perspektivna. Šlo je za oborožen boj, za varovanje življenj. Ni pa ta boj imel pozitivnega političnega programa, vsaj na zunaj ne. Po svojem bistvu je bil kratkoročen, šlo je za preživetje do konca vojne.

Končno je bila odločitev za sprejem orožja od okupatorja popularna in odiozna hkrati. Popularna za tiste Slovence, ki jih je kakorkoli prizadela komunistična

revolucija, odiozna predvsem za tiste, ki jih je prizadel okupator.

Iz navedenega je razvidno, da je bil sprejem orožja od okupatorjev izdaja kvečjemu — ljudske revolucije, ne pa slovenskih narodnih interesov.

Tu ni časa, da bi razpravljali še o domobranski prisegi. Opozoril bi rad na dve študiji (Peršič in Mlakar), ki sta bili napisani doma, ne v emigraciji. Čeprav to ni bila prisega Hitlerju, pa je iz okoliščin in poteka razvidno, da je za domobranstvo pomenila velik politični minus. Od KPS/OF pogojeno in vsiljeno sprejetje orožja in povezavo z okupatorjem najustrezneje označim tako, da povemo to, kar je res bila: vsiljena povezava.

Izraz „kolaboracija“, sodelovanje, je za naše razmere neustrezen, ker ta izraz splošno razumemo kot ideološko pogojeno sodelovanje z okupatorjem — kar je v nekaterih drugih deželah tudi bilo, na primer v vichysjski Franciji in italijanski „Repubblica di Salò“.

(Bo še)

PAVLINA DOBOVŠKOVA

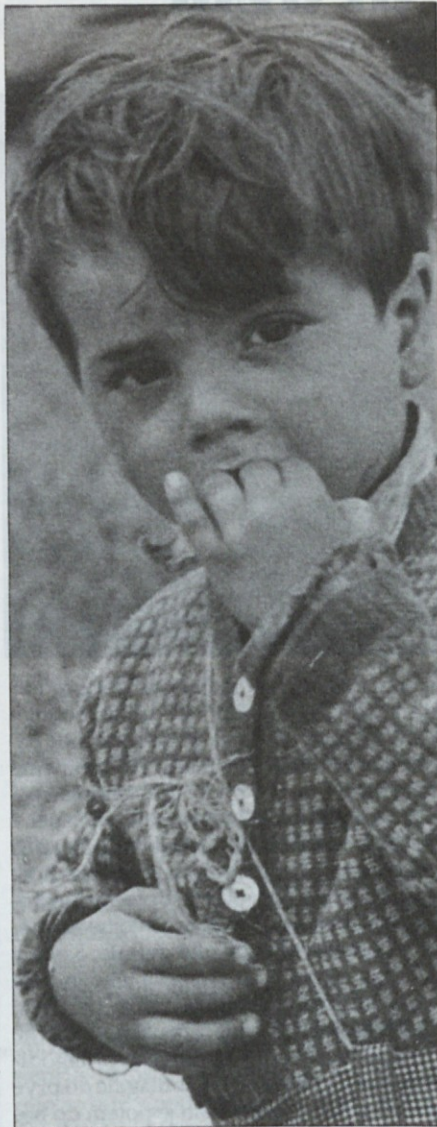
„Dajmo otrokom prihodnost miru!“

je naslov poslanice, katero je nam vernikom ob koncu leta družine napisal sv. oče Janez Pavel II. V tem pismu nas prosi, naj molimo, da bi „človeštvo postajalo vedno bolj božja družina, ki bi bila sposobna živeti v harmoniji in miru.“ Pismo je polno misli in skrbi za otroke in „njihovemu upravičenemu pričakovanju ljubezni in miru,“ ki pa so v sedanjem času žrtve različnih oblik nasilja.

V vsakdanjem življenju nas prese- nečajo poročila o pobitih otrocih, o pre- ganjanih otrocih-beguncih in še posebej o nasilnem ravnanju z njimi. Zgrozimo se ob branju o pogrešani mladini predvsem v južni Ameriki, kjer samo v Braziliji izgine letno okrog 1.200 t.im. „otrok ceste“. Tudi v predelu Juan Rey v mestu Bogotá je bilo v preteklem letu umorjenih čez 1.000 oseb, od katerih je bila dobra polovica mladih pod 18 leti. Pod pretvezo „socialnih čistk“ oborožene čete iščejo cigane, tatove, dro- girane in brezdomce in jih najraje ustrel- lijo kar med spanjem. Zgodilo se je, da so nezaželenim otrokom brezplačno delili zastrupljene jedi in pijače! Časnikar Ro- nald Grübli omenja, da obstajajo „listine smrti“, na katerih so imena otrok in odraslih, katere je treba pobiti!

Nadvse žalostna so poročila o „otro- cih ceste“, ki zapuščeni in prepuščeni samim sebi postanejo orodje brezvestnežev, ki jih z ustrahovanjem in pretepanjem izrabljajo v svoje namene. Beremo tudi, da je dosti otrok žrtev živčnega očeta ali otopele matere, ki nimata potrpljenja za potrebe ali razgovore z njimi. Da imata mir, jih v najboljšem primeru postavita pred televizijski aparat. Tu pa se otrokove oči pasejo nad slikami nasilja vseh vrst in v njegovi glavi nastanejo čudne predstave o pravici, redu in dolžnosti. Pretepanje in zvijače, združene z lažjo, se mu vtisnejo v spomin.

Beremo o skupinah dečkov, ki že ne vedo, kaj je javni red in kaj je tuja lastnina. Napadajo svoje vrstnike in jih celo z orožjem prisilijo, da jim izročijo, kar imajo. Takšne skupine 6 do 10 let starih otrok so zasledili že v več deželah. To so otroci dobe velikega nasilja in potrošniške ponudbe dobrin, katere pa marsikateremu niso dosegljive. Da ne bi bili manj kakor njihovi tovariši, se mladostniki poslužijo „sile pesti“ ter orožja, da dobijo, kar želijo.

Razdrte družine in neurejeno razmer- je med očetom in materjo ter pretirana sebičnost obeh, mnogokrat pa tudi slabo denarno in socialno stanje v družini, je lahko vzrok, da se otrok bolje počuti na cesti kakor doma. Obremenitev z delom izven doma tudi stori, da starša nimata ne časa ne volje, da bi otroku pokazala, da ga imata rada in da jima veliko pomeni.

Po mnenju Alana Foxa, kriminologa Northeastern University, pa naj bi bilo sedanje stanje le „premirje pred nevihto zločinov“. Prerokuje, da bo čez 10 let kriminalnost še bolj narasla, ker bodo

otroci, ki imajo sedaj 6 do 10 let, dosegli starost mladostnikov. Razmere, v katerih pa sedaj rastejo, so plodne za kriminalna dejanja tistih, katerim manjkajo nadzo- rovanje staršev, zdravega in umestnega pouka v šolah ter toplote doma.

Vzgojitelji v Severni Ameriki se že zavedajo resnosti položaja. Zato so svoje varovance pričeli strožje vzgajati. Prepovedujejo ponočevanje, zahtevajo v šolah dostojno oblačilo in mnogi celo zagovar- jajo telesno kazen. Uvajajo red in lepo izražanje v medsebojnih pogovorih, predvsem pa vljudno vedenje!

V Argentini bomo kmalu praznovali dan otroka. Takrat ne pozabimo na tisoče zapuščenih in zaradi vojne pregnanih otrok. Ne pozabimo na slovenske otroke, ki so pred 50 leti postali žrtve naše slovenske tragedije. Dojenčki, na od sonca razbe- ljenih cementnih ploščah v Teharjah, še ne rojena, a že pobita deteta ter otroci, ki so ostali sirote brez očeta, so neme priče zaslepljenosti tedanje dobe.

Še nekaj misli svetega očeta:

„Moje misli se še vedno obračajo k otrokom in k njihovemu upravičenemu pričakovanju ljubezni in miru. Čutimo dolžnost, da se med njimi posebej spomnim tistih zaznamovanih s trpljenjem, ki pogo- sto odrastejo, ne da bi sploh kdaj občutili, kaj pomeni mir. Otroški obrazi bi morali biti vedno veseli in polni zaupanja, namesto tega pa se na njih zrcalita žalost in strah: preveč so že videli in pretrpeli v svojem kratkem življenju!“

IZ NAŠE KRONIKE

Dramo Alojza Rebula Pilatova žena so po obredu velikega petka v Slovenski vasi zaigrali Mirijam Goljevšček, Aleks Barle, Martin Sušnik, Marko Pallota, Marko Koc- jančič in Lojzka Mehle v režiji s. Lavrencije in Francija Pavliča CM, ki sta poskrbela tudi za kostume.

„Uro duhovnosti“ za odrasle je na nede- lji, 28. aprila in 9. junija, vodil v cerkvi Marije Pomagaj dr. Lojze Kuvovica eno uro pred mašo; v preteklih desetletjih je bila mesečna rekolekcija za člane KA, enkrat na mesec za moške in žene in enkrat na mesec za fante in dekleta; ta „ura duhovnosti“ bo odslej tudi za druge rojake, ki želijo poglobiti svoje duho- vno življenje.

Sanmartinska Zveza žena-mati je na aprilskem sestanku obravnavala ob „okrogli mizi“ vprašanja družine.

O misijonskem delu na Madagaskarju sta na mladinskem sestanku v nedeljo, 5. maja, v Slovenski hiši govorila misijonarja Jože Adamič CM in Emil Urbančič.

Od Londonske do naše Biblične družbe

ZDRAVKO REVEN

Leta 1804 se je v Londonu zbralo okoli tristo anglikanskih duhovnikov in poslovnežev. Ustanovili so središče, ki naj bi izdajalo svetopisemske knjige in jih razširjalo med krščanske vernike. Ustanovo so imenovali „Britansko in inozemsko biblično društvo“. Dejavnost tega društva se je iz Anglije kmalu razširila tudi v druge države in njegovih sadox smo postali deležni tudi Slovenci.

Po letu 1850 je to središče oskrbelo našemu ljudstvu več natisov celotnega Svetega pisma v slovenščini. Na njih seveda ni bilo „imprimaturja“ slovenskih škofov. Širili pa so ga zlasti zastopniki raznih nekatoliških skupnosti.

Iz podružnic tega londonskega društva je nastala po zadnji svetovni vojni leta 1946 zveza z imenom „Združene biblične družbe“ (ZBD). V njej je zdaj povezanih 115 družb in uradov iz 200 držav. Razdeljene so na regionalne zveze kot npr. Zveza za Azijo in Pacifik. Do leta 1933 je londonska zveza izdala že 337 prevodov celotnega Svetega pisma. Poleg tega je opravila še veliko drugega dela s področja svojega namena. Njen namen pa je: prevajati, tiskati in razširjati svetopisemske knjige v ljudem razumljivem jeziku in po ceni, ki je vsem dostopna. Značilno je zanj, da je ekumenska. Čeprav se je njena dejavnost začela v Angliji in imela svoj sedež v Londonu, si prizadeva za sodelovanje z najrazličnejšimi krščanskimi ustanovami in z vsemi, ki kot kristjani spoštujejo Sveto pismo.

Po poti ekumenizma

Ta širina prihaja do izraza po zadnji svetovni vojni zlasti in deželah, kjer je večina prebivalcev katoliške veroizpovedi. Zaradi sklepov 2. vatikanskega cerkvenega zbora je nastalo večje zanimanje za Sveto pismo tudi po katoliških deželah. Nastalo je katoliško biblično gibanje. Leta 1972 se je ustanovila v nemškem Stuttgartu Katoliška biblična federacija. V njej se je povežalo delo za širjenje Svetega pisma iz 92 držav. Skupna ljubezen do svetopisemskih knjig je vodila k skupnemu delu v isti državi, pa tudi med narodi. Zato ni nič čudnega, da sta se londonska in stuttgartska zveza odločili za sodelovanje pri vrhu. Leta 1991 sta podpisali skupno izjavo o skupnem delu. Italijanski katoliški škof

Aboni (iz KBZ) je tedaj postal podpredsednik Združenih bibličnih družb. Sodelovanje je pohvalil in ga priporočil tudi papež Janez Pavel II. (15. marca 1994). Smemo reči, da je prav na področju svetopisemskih knjig ekumenski duh naj-bolj uspel.

Slovenski biblični strokovnjaki so si pred zadnjo vojno veliko prizadevali za nov, sodoben prevod svetopisemskih knjig v slovenščini. Vojne in povojne razmere so seveda to delo zelo ovirale. Ko je v Mariboru končno lahko izšla tako imenovana Mariborska biblija (1959-1961), so njeno besedilo izdale Združene biblične družbe v eni knjigi s primerno prilagoditvijo času in Slovincem pomagale do prve ekumenske biblije. Prišlo je potem do novega načrta za nov slovenski prevod celotne biblije, do ustanovitve lastne Biblične družbe Slovenije (leta 1993) v Ljubljani in zdaj do izdaje sodobnega slovenskega svetopisemskega prevoda, ki je sad petnajstletnega dela naših biblicistov in njihovih sodelavcev, pa tudi sad združenega dela slovenske krščanske skupnosti in ekumenskega prizadevanja londonske zveze ljubiteljev Svetega pisma.

Osebna in denarna pomoč

V Jugoslaviji ni nikoli prišlo do ustanovitve skupnega bibličnega združenja in tudi ne do bibličnih društev kakega naro-

da. Različnost jugoslovanskih narodov in verstev sta to preprečevali. Pač pa je londonska biblična zveza ustanovila v Beogradu svoj urad, prek katerega je izvajala svojo dejavnost. Tako smo prek njega dobili tudi Slovenci nekaj ponatisov starih prevodov Svetega pisma. Prek tega urada so se tudi vzdrževali stiki med ZBD in slovensko hierarhijo.

V zadnjih desetletjih je ZBD znova in znova oskrbovala slovenske škofije s knjigami Svetega pisma, tako imenovano Ekumensko biblijo. Potrebovale so jo predvsem katoliške župnije kot darila za svete birme in druge slovesnosti.

Posebej se je pokazala pomembnost ZBD pri izvajanju načrta za nov prevod Svetega pisma. Ne samo, da je vodstvo ZBD stalno spodbujalo k prevajanju in posredovalo najrazličnejše informacije za sodobno prevajanje, dajalo je na voljo tudi potrebno literaturo in skrbelo, da so prihajali k sejam nekateri strokovnjaki in njihovi svetovalci. Njihovi nasveti so obveščali prevajalce o vprašanih, ki jih različni narodi rešujejo različno.

Nad vse je prišla prav tudi določena denarna pomoč za organizacijo skupnega prevajalskega dela. Prevajalcem je krila potne stroške, delno je plačevala tudi honorarje.

Običajno računajo knjižne založbe tako, da v prodajno ceno vštejejo stroške za knjigo. Ker pa je namen ZBD omogočiti nakup svetopisemskih knjig po dostopni ceni, si ta pomaga tako, da išče za kritje stroškov tudi druge finančne vire, kot je prodajna cena. Išče razne darove pri kulturnih, dobrodelnih in drugih ustanovah, organizira nabiranje volil za širjenje Svetega pisma. S tem potem lahko omogoča izdajo Svetega pisma narodom, ki so finančno šibki, in lahko skrbi za potrebne svetopisemske študije.

Začetki dela za nov prevod

Najtokrat omenimo še začetek dela za nov prevod. Ko je nadškof dr. Alojzij Šuštar postal veliki kancler Teološke fakultete v Ljubljani, so mu slovenski biblicisti napovedali, da bodo v času njegove službe skušali pripraviti nov slovenski prevod Svetega pisma. Za izvedbo tega pomembnega načrta je potem imenovala Slovenska škofovska konferenca Koordinacijski odbor. V odbor sta bila imenovana dva podpredsednika. Delo za Staro zavezo naj bi vodil profesor dr. Jože Krašovec, delo za Novo zavezo pa profesor dr. Franc Rozman. Tajniško delo Koordinacijskega odbora in povezavo z izdajateljem knjige je bilo izročeno Zdravku Revnu kot toza-

Msgr. Vinko Žakelj — v hvaležen spomin

MIRKO GOGALA

Ko sem v soboto pred cvetno nedeljo poslušal radijsko oddajo „Okence v Slovenijo“, me je globoko pretresla nepričakovana novica, da se je v Belgiji smrtno ponesrečil moj veliki prijatelj in dobrotnik, zlatomašnik msgr. Vinko Žakelj. Z njim smo vsi Slovenci izgubili zglednega duhovnika in navdušenega rodoljuba.

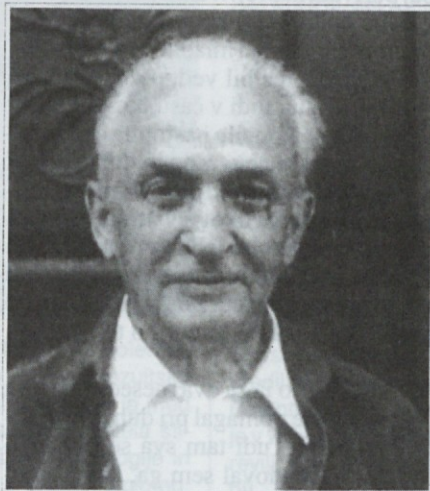
Midva sva se spoznala v bogoslovnem semenišču v Ljubljani. Predstavil mi ga je njegov rojak Roman Malavašič iz Šentjošta nad Horjulom, kjer je tudi Vinko bil rojen 14. marca 1918 na ugledni Krvinetovi domačiji. Kot sem kasneje sam imel priliko ugotoviti, je vsa številna družina bila globoko verna, navedena trdega dela na hriboviti kmetiji, pa istočasno zavzeta za skupni dobrobit vsega domačega kraja in za usodo celega slovenskega naroda. V njej je Vinko dobil trdno podlago za izoblikovanje svoje plemenite osebnosti in za pripravo na svoj življenjski poklic.

Po osnovni šoli v domačem kraju je šel študirat v Ljubljano na klasično gimnazijo. Tam je postal tudi član dijaške Katoliške akcije mladcev Kristusa Kralja, ki jo je vodil prof. Ernest Tomc. Mladčevska vzgoja mu je dala predvsem veliko načelno jasnost v tedanji idejni zmed, smisel za red in disciplino in pa gorečnost za apostolat. Brez dvoma je veliko pripomogla, da se je velikodušno odzval božjemu klicu in stopil v ljubljansko semenišče, eno leto za menoj. Tam sva si kmalu po spoznanju postala prijatelja. Vojna pa, ki je izbruhnila dve leti za tem, je najini usodi še tesneje povezala.

Zaradi nemške zasedbe se bogoslovci iz Gorenjske v poletnih počitnicah

devnemu zastopniku Slovenske škofovske konference. Dogovorjeno je bilo, naj bi najprej izšla Nova zaveza.

Prvi pogovor prevajalcev novozaveznih knjig je bil 14. marca 1981. Udeležil se ga je tudi nadškof. Ko je leta 1984 Nova zaveza izšla, smo z veseljem ugotavljali prve sadove skupnega dela za ta veliki načrt.

nismo mogli vrniti domov. Na pobudo Romana Malavašiča, takratnega novomašnika, in s pomočjo Vinka Žaklja nas je kakih pet ali šest bogoslovcev dobilo zatočišče na Šentjoštu. Tako Roman kot Vinko sta najprej meni ponudila gostoljubje na njunih domovih. Pa sem zaradi lažje porazdelitve ostalih bogoslovcev našel svoj drugi dom pri Vinkovih sosedih, pri dobri in ugledni Piškovi družini. Tiste počitnice na gostoljubnem Šentjoštu imam v najlepšem spominu, kljub težavam, ki so nam jih povzročale italijanske zasedbene oblasti.

Naslednje leto pa se je položaj popolnoma spremenil. Nad Šentjoštom so se zbirali črni oblaki in naznanjali skorajšnje neurje. Priprave za stalinistično revolucijo so bile v polnem teku. Vinko sam, ki je bil bolj informiran kot jaz, si v začetku počitnic ni upal iti domov, dokler ni Piškova Franca prišla po naju. Jaz sem se šele na Šentjoštu zavedel nevarnosti položaja. Fantje in mlajši možje se že niso več upali spati doma iz strahu pred komunisti. Tedaj sem imel priliko, od blizu opazovati, kako važno vlogo je Krvinetova družina igrala v razvoju dogodkov. Vinko in njegovi bratje so odločilno pripomogli, da ljudje niso nasedli lažem Osvobodilne fronte, za katero so se skrivali komunisti. Da jih ne bi na silo zvekli v gozdove, ker so jih zasedbene italijanske oblasti pustile na cedilu, so šentjoški

možje in fantje ustanovili prvo vaško stražo v Sloveniji, ki so jo komunisti na vsak način hoteli čimprej uničiti. Z vso silo so jo napadli in uspelo jim je zažgati nekaj glavnih poslopij okrog šentjoške cerkve. Ognjeni zublji so pošastno sikali v nebo in naznanjali, kakšno svobodo nam obetajo komunisti. Z Vinkom sva z grozo opazovala ta tragični prizor v skrbi, kaj bo s posadko, med katero je bilo tudi nekaj Vinkovih bratov in Piškov Johan. Vendar so po posebnem božjem varstvu vsi ostali nedotaknjeni, napadalci pa so se kljub svoji premoči morali umakniti z mnogimi žrtvami.

Da bi se maščevali zaradi poraza, so v naslednjih tednih partizani morili nezavarovane družine iz okolice. Prvi so bili na vrsti Možinetovi s Potoka, kjer je bil doma Roman Malavašič. Pa vsa ta in druga grozodejstva niso zlomila Šentjoščanov. Še bolj so jih utrdila v pripravi, da so na pravi poti.

Ob koncu vojne se je Vinko, tedaj že diakon, umaknil na Koroško. Tudi to pot sva prehodila skupaj v družbi njegovih sošolcev. Z nami sta šla tudi prelata Odar in Slavič pa špiritual Truhlar in ekonom Gros. Na poti smo s posebno božjo pomočjo vsaj dvakrat ušli smrti, najprej pred partizani, nato pa še pred Nemci. Po treh dneh hoje smo v torek 8. maja srečno prišli na celovško škofijo. Vinko je ves ta čas velikodušno delil svojo popotnico z menoj, sicer bi gotovo omagal sredi poti. Iz Celovca je Vinko z ostalimi diakoni in špiritualom Truhlarjem odšel v Krko, kjer je bil 19. maja posvečen za duhovnika. Eno leto prej mi je on kot novomašni tovariš organiziral novo mašo na Šentjoštu, sam pa jo je moral imeti v tujini. Namesto novomašnega darila pa so mu Angleži vrnili tri brate in eno sestro z možem, ki so jih komunisti mučili in pobili.

Ponovno sva se z Vinkom srečala v Italiji, najprej v začetku 1946 v Pragli, kjer je dobilo zavetje ljubljansko semenišče, kasneje pa še v Rimu. Tudi Vinko je namreč begunstvo hotel izkoristiti za poglobitev in razširitev svojega znanja, da bi po povratku domov lahko čim uspešneje delal za svoj narod, ki ga je vedno tako iskreno ljubil. S tem namenom je leta 1947, ko je v Rimu dobil vizo za Belgijo, odšel v Leuven (Louvain) in je tam na katoliški univerzi dosegel licenciat iz političnih in socialnih ved.

Dobro se spominjam tistega odhoda

v Belgijo, ko sva se sama sredi noči peljala na rimski kolodvor. Kako s težkim srcem je odhajal na pot v negotovo bodočnost! Imel je sicer pismeno priporočilo za vpis na univerzo, bil pa je brez vsakih denarnih sredstev in nič ni imel urejenega glede preživljanja v Belgiji. Sam mi je zaupal, da do tedaj še nobeno slovo ni bilo tako bridko zanj. Pa je z božjo pomočjo in svojo pridnostjo premagal vse težave in uspešno dokončal študije. Potem pa se je kot izseljenski duhovnik preselil v mesto Liège.

Tam sva se po 13 letih spet srečala. Ko sem leta 1960 potoval v Evropo, sem ga na njegovo povabilo obiskal in se potem z njim peljal v München na mednarodni evharistični kongres. Zato sem se lahko na lastne oči prepričal, kako požrtvovalno je kot izseljenski duhovnik za Belgijo in Holandsko skrbel ne le za Slovence, temveč tudi za Hrvate; koliko truda je vložil v „Našo luč“, katere soustanovitelj je bil in je zanj celih 13 let pisal uvodnike; kako je skrbel za povezavo slovenskih duhovnikov v Zapadni Evropi in je bil 14 let predsednik Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov v Evropi; kako so ga cenili in visoko spoštovali tamkajšnji škofi in domači duhovniki in izseljenski duhovniki drugih narodnosti, med katerimi je bil Vinko najmočnejša osebnost. Zato se je vsem zdelo čisto naravno, da je med njimi imel vodilno besedo.

Kasneje, leta 1972, se je Vinko preselil v Eisden, kjer je bilo središče slovenskih rudarjev. Tedaj sta si dušno pastirstvo delila skupaj z rojakom msgr. Zdravkom Revnom. Ta mi je že po Vinkovi smrti pisal: „Marsikaj sva skupaj porivala naprej... Luči, ki jih je prižigal, ne bodo kar tako ugasnile. O da bi imeli še kaj takih in mladih duhovnikov!“

Vinko je res bil vedno duhovnik na svojem mestu, tudi v času, ko je zlasti v Holandiji po koncilu nastopila huda verska kriza, ki je celo mnogo duhovnikov zapeljalo. On pa je kljub močnemu moralnemu pritisku okolja vztrajal na pravi poti. O tem smo se lahko prepričali tudi rojaki v Argentini, ko je prišel obiskat svojega brata Pepeta z družino in nam je pri Kulturni akciji govoril o teh perečih zadevah.

Vsako leto ja za dva meseca hodil na Višarje, da je pomagal pri duhovni oskrbi romarjev. Tudi tam sva se ponovno srečala. Občudoval sem ga, kako požrtvovalno je bil na razpolago vsem romarjem, ne le slovenskim. Da pa bi Slovincem zagotovil trajno prisotnost pri Višarski Mariji, je tam kupil hišo in jo dal prepisati na Slovenik, ki je last Vatikana. Poimenoval pa jo je po velikem Slovincu prof. dr. Lambertu Ehrlichu, ki je bil rojen v Žabnicah pod Višarjami. Ker je zlasti študirajočo mladino opozarjal na nevarnost boljše vizma, je 26. maja 1942 med prvimi padel kot žrtev komu-

nističnega nasilja, še preden so bile ustanovljene vaške straže.

Vinko pa se je hotel oddolžiti tudi spominu drugega velikega Slovenca in vzgojitelja mladine, prof. Ernesta Tomca. V načrtu je imel, kot mi je še lani pripovedoval, da bi na robu Krvinetove domačije sredi gozda zgradil hišo, kjer naj bi se zbirala mladina in se pripravljala na delo za prenovitev slovenskega naroda. Vendar to željo je neizpolnjeno nesel s seboj v grob kot še veliko drugih lepih načrtov.

Lani je Vinko Žakelj slovesno obhajal zlato mašo na Šentjoštu. On sam je med mašo imel pridigo, v kateri nam je zapustil svojo duhovno oporoko. Mene pa je doletela čast, da sem prebral dekret, s katerim mu je papež podelil naslov monsinjorja, kot priznanje in izraz hvalečnosti za njegovo izredno goreče dušnopastirsko delo.

Umrli je v Belgiji 28. marca 1996, pokopan pa je bil na domačem kraju 11. aprila 1996. Pogrebno mašo je ob izredno veliki udeležbi vodil nadškof Alojzij Šuštar, ob somaševanju škofov Piriha in Kvasa in 40 duhovnikov. S petjem in sedmimi govori so pokojnemu msgr. Vinku Žaklju skušali izkazati spoštovanje in hvaležnost.

Tudi tukaj v Argentini goreče molimo za pokoj njegove duše, da bi ga dobri Bog bogato poplačal za njegov zgled in njegovo delo.

Pokop msgr. Vinka Žaklja na domačem pokopališču v Šentjoštu 11. aprila 1996

IZ NAŠE KRONIKE

Na občnem zboru zadruga SLOGA, ki je bil 9. aprila na Pristavi, je bil izvoljen odbor: predsednik Anton Podržaj, podpredsednik Franc Hrovat, tajnik Franci Tomazin, namestnik tajnika Janez Teraš, blagajnik Mavric Kočar, namestnik blagajnika Janez Čeč, odborniki Avgust Jeločnik, Milan Keržič, inž. Janez Krajnik, Marjan Kopač, lic. Marjan Schiffrer, namestnika Ivan Makovec in Marjan Oberžan, nadzornik Božidar Fink, namestnik Janez Jenko, upravnik Marjan Loboda.

Na občnem zboru društva Zedinjena Slovenija 27. aprila v Slovenski hiši so poročali o delu v pretekli poslovni dobi kulturni referent arh. Jure Vombergar, dr. Vital Ašič za odsek za institucionalne zadeve, Pavlina Dobovšek za tiskovni odsek, Albin Magister za zgodovinski odsek, ravnateljica Neda Vesel Dolenc za Srednješolski tečaj, tajnica društva Alenka Poznič, blagajnik cont. Milan Magister, šolski referent France Vitrih, za nadzorni odbor Božidar Fink in predsednik Zedinjene Slovenije Marjan Loboda.

+ ODŠLI SO +

Veronika Koncilija Glavič

Na velikonočno nedeljo, 7. aprila, je nenadoma, nekaj minut pred telefonskim klicem njene sina Toneta iz domovine, umrla Veronika Koncilija Glavič. Rodila se je 13. septembra 1909 v Drašči vasi, Šmihel pri Žužemberku. Poročena je bila s Tonetom Glavičem. 15. februarja sta praznoval 68. obletnico poroke. Pokojnica je bila globokoverna žena, blagega značaja in vedno nasmejana ter bila hvaležna za vsako najmanjšo pozornost, ki ji je kdo izkazal. Je pa v svojem življenju veliko pretrpela. Njen mož je moral v Argentino, ko so bili otroci še čisto majhni, da bi rešil domačijo. V času vojne in revolucije je bila sama s 4 otroki za vse delo, brez gmotnih sredstev in brez vsake pomoči. Partizani so ji pobrali živino in vozove. Končno je prišel leta 1952 domov njen mož in vzel s seboj ženo in hčere Marijo, Veroniko in Terezijo, sin Tone pa je moral ostati zaradi vojaške obveznosti.

Lic. Jelka Oman

Rajna Jelka je bila rojena v številni Omanovi družini iz kraja Devica Marija v Polju kot najmlajša v družini 11 otrok. Rodila se je v begunskem taborišču Spittal 25. maja 1946. Po preselitvi v Argentino je družina živela najprej v Lanusu, nato v Caserosu, dom pa so si ustvarili v Hurlinghamu. Že od

pubertetnih let je bila bolehná, vendar se je vozila na jezuitsko univerzo Salvador, kjer je med 300 kandidatnjami prejela štipendijo za študij psihologije in ga končala s častno diplomó. Kot diplomirana psihologinja je službovala v hurlinghamski bolnišnici, veliko pa je sprejemala paciente na svojem domu. S svojim znanjem in zlasti s svojim značajem si je pridobila spoštovanje in prijatelje, z močno vero pa prenašala težke življenjske preizkušnje. V Gospodu je zaspala 21. aprila.

France Papež

1. maja je umrl v Carapachayu književnik France Papež, pesnik, pisatelj, esejist, urednik, slikar in predavatelj. Rojen je bil 20. marca 1924 v Kotu pri Semiču v Beli Krajini. Mladost je preživel v Črnomlju, po kapitulaciji Italije je bil mobiliziran od partizanov, a je čez dva meseca prešel k domobrancem, maja

1945 se je umaknil na Koroško in kmalu nato prišel v begunska taborišča Monigo, Servigliano in Senigallia v Italiji. V taboriščni šoli je dokončal gimnazijo, po preselitvi v Argentino pa študiral filozofijo — ob uradniškem delu na Katoliški univerzi v Buenos Airesu. 1955 se je poročil z Agato Koželj in si postavil dom v Carapachayu. V srečnem zakonu so se jima rodili hčerka Andrejka in sinova Franci in Gregor. Redno se je udeleževal slovenske maše in naših prireditvev. Bil je med ustanovnimi člani SKA, dolgo let urednik revije Meddobje. Književno je izdal pesniški zbirki Osnovno govorjenje, in Dva svetova ter zbirko esejev Zapisi iz zdomstva ter uredil (s Tineto Debeljakom) Balantičeva Zbrana dela. Pisal je v vse naše publikacije. V naši reviji, katere redni sodelavec je bil, je pisal med drugim o Prešernu, Dalmatinu, Jurčiču, Levstiku, Balantiču, Beličiču, Kosu, Rakovcu, Debeljaku, Krivcu, Novačanu, Trubarju, Bari Remec itn. Zadnji pesem je ustvaril za 10-letnico smrti msgr. Oreharja. Plemenitega človeka in velikega kulturnika bomo ohranili v hvaležnem spominu.

Marija Florjančič Babnik

Rojena je bila 28. septembra v Dravljah pri Ljubljani v kmečki družini s 5 otroki. Leta 1944 se je poročila s tapetnikom Stanetom Babnikom. Z možem in sinom Stanetom se je pred partizani umaknila na Koroško. Brat Janez je bil kot domobranec vrnjen in ubit. Begunska leta so preživel v avstrijskih taboriščih, kjer se jim je rodil sin Franci, po

preselitvi v Argentino leta 1948 pa še Majda, Janez in Anica. Dom so si postavili v Lomas del Mirador in živeli z ramoško slovensko skupnostjo. Z levkemijo se je borila eno leto, umrla pa je 8. maja. Zapušča moža, 5 otrok in 12 vnukov. Dobri Bog, v katerega je vse življenje globoko verovala, naj ji podeli večno plačilo.

Vera Dermastja Šurman

se je tudi rodila v Dravljah — 2. januarja 1928. Maja 1945 se je s tremi sestrami umaknila pred partizani na Koroško. Bila je v begunskih taboriščih Vetrinj, Lienz-Peggetz, Spittal ob Dravi. V taboriščnih letih je delala v šivalnici in bolniški kuhinji. 28. avgusta se je poročila z Božom Šurmanom, 13. februarja pa se z možem izselila v Argentino. Tu sta si postavila dom v buenosaireškem predmestju Martín Coronado in z možem in sinom in sedaj vnuki živela v harmoničnem in srečnem družinskem življenju. Ob prireditvah v Rožmanovem domu je vedno rada sodelovala in tudi sicer vedno rada priskočila na pomoč, kjer je bilo potrebno.

Ivanka Ilc Lavrenčič

10. maja je doživel ga. Ivanka Lavrenčič roj. Ilc, ki je bila rojena 25. avgusta 1913 v Goriči vasi pri Ribnici v družini z 12 otroki. Dva njena brata sta bila kot domobranca vrnjena iz Vetrinja in umorjena. Tudi Ivanki so partizani grozili, zato se je s sestro Heleno pred njimi umaknila maja 1945. Begunska leta je preživela v taboriščih v Italiji, in delala kot kuharica v

taboriščni ambulanti. Po vselitvi v Argentino se je poročila z Antonom Lavrenčičem, predvojnim naseljencem. Dom sta si postavila v Ciudadeli. Zadnjih 15 let je trpela posledice srčnega infarkta in možganske kapi. Z izredno postrežljivostjo ji je vsa ta leta stal ob strani sin Tone.

Iz naše KRONIKE

Na občnem zboru Slovenske kulturne akcije je bil 27. aprila 1996 izvoljen naslednji odbor: predsednik arh. Marijan Eiletz, podpredsednika dr. Katica Cukjati Debeljak in dr. Jure Rode, tajnik prof. Vinko Rode, pomožna tajnika Milena Ahčin in Tine Debeljak, blagajnik Lojze Rezelj, referentka za mlade ustvarjalce Andrejka Papež. V nadzornem odboru so: dr. Andrej Fink, arh. Jure Vombergar in Milan Volovšek. Obenem so člani odbora vodje posameznih odsekov: Tine Debeljak in prof. Vinko Rode (literarni odsek), dr. Mirko Gogala (filozofski odsek), dr. Jure Rode (teološki odsek), Avgust Hotvat (družbeni odsek), Ivan Bukovec (likovni odsek), Frido Beznik (gledališki odsek), prof. Ivan Vombergar (glasbeni odsek), Tine Debeljak (prirodosolovno-znanstveni odsek). Urednika Meddobja in glasila Glas kulturne akcije: Vinko Rode in Tine Debeljak.

V Slomškovem domu je bil v nedeljo, 28. aprila, po maši za žive in rajne člane Doma redni občni zbor, na katerem je odbor poročal o preteklem delovnem letu, potem pa je bilo skupno kosilo v organizaciji krajevnega ZSMŽ; po kosilu, ki se ga je

udeležil tudi veleposlanik RS dr. Janez Žgajnar s soprogo, je pozdravila udeležence predsednica Pavla Škraba, moška pevka skupina Ars pod vodstvom Nancy Selan je zapela venček zborovskih pesmi v več jezikih, za dobrodelni sklad pa je Zveza pripravila srečelov.

Nova svetovna ureditev je bil naslov predavanja univ. prof. dr. Andreja Finka na kulturnem večeru SKA v soboto 4. maja v Slovenski hiši.

Slovenski dom v Carapachayu je praznoval v nedeljo, 5. maja, 36. obletnico blagoslovitve; ob 10.30 je bilo dviganje zastav, nato maša za žive in umrle člane, ki jo je daroval delegat Jože Škerbec ob somaševanju krajevnega župnika Franceta Cukjatiija; med mašo je pel kvintet Zvonček iz Postojne; po skupnem kosilu je bil kulturni program, ki ga je napovedovala Ani Klemen: slavnostni govor inž. Jerneja Dobovška, nastop otrok Jurčičeve šole s pesmijo in deklamacijami, nastop karapačajske folklorne skupine Maribor, petje kvinteta Sonček iz Postojne in družabni del ob zvokih domačega Slovenskega inštrumentalnega ansambla.

Romanje v Luján je vsako leto največja slovenska prireditel v Argentini; tudi letos je v

nedeljo, 12. maja, romalo okrog 2500 rojakov; romarsko mašo je daroval delegat Jože Škerbec, mogočno ljudsko petje, ki ga je vodila skupina mož in fantov, je spremljala na orglah Anka Savelli Gaser; mašni napovedovalec je bil inž. Janko Lavrič, berili pa sta brala Gabrijela Čamernik in Franci Žnidar; dušni pastirji so bili v spovednicah; popoldanska pobožnost se je začela ob 13.45: pesem, govor prof. Franceta Berganta, procesija okrog trga pred cerkvijo z molitvijo rožnega venca in petjem Marijinih pesmi; križ je nosil Tone Vivod, zastave Damjan Ahlin, Boris Žužek in Aleks Zarnik; podoba Marije Pomagaj Marjan Indihar, Franci Grilj, Marcel Brula in Klavdij Selan v narodnih nošah, kip lujanske Marije pa Ivan Hrovat, Sandi Žužek, Damjan Žužek in Marjan Vivod; prvič se je v procesijo vključila tudi skupina rojakov s praporom Marije s Stare gore; za reditelje je skrbel Bogdan Magister; za skupino narodnih noš, šolskih otrok in velikim številom ministrantov so šli duhovniki: Jakob Barle CM, France Bergant, Anton Bidovec, France Cukjati, msgr. Janez Grilc (iz Venezuele), Jože Guštin, Branko Jan CM, dr. Jure Rode, France Šenk in Jože Škerbec; po vrnitvi v baziliko je vsa cerkev pela litanije

Matere božje, zahvalno pesem po posvetitvi Marijinemu brezmadežnemu srcu in blagoslovu Najsvetejšim, za sklep pa Marijo skoz življenje.

Praznovanje žegnanja pr Mariji Pomagaj in obiska svetega očeta v Sloveniji je bilo Slovenski hiši v nedeljo 19. maja začelo se je v cerkvi Marije Pomagaj s slovesno mašo; z delegatom Jožetom Škerbecem s somaševali France Bergant, Anton Bidovec, dr. Mirko Gogala, msgr. Janez Grilc, Janez Peter CM in Dane Vrečar SDB; napovedovalec je bil Tomaž Magister, berili sta brala arh. Jure Vombergar in arh. Marjan Eiletz; zbor Gallus je pel pod vodstvom Anke Savelli Gaser Schubertovo mašo, pesmi Kimovčevo Ti si Peter, skala, himno ob obisku Tisoč let je že minilo in druge; orglal je prof. Ivan Vombergar; v mašnem nagovoru je delegat Jože Škerbec na kratko orisal grajenje cerkve Marije Pomagaj in poudaril važnost prave pobožnosti d Marije.

V dvorani je bila slavnostna akademija: govor dipl. jur. Božidarja Finka o pomenu papeževine, obiska, zbor Gallus in Madridski zbor iz San Justa (Andrejka Selan Vombergar) sta peli Slomškove pesmi, prav tako skupina nad 90 otrok slovenskih šk

Nedelja, 2. junija 1996, v Slovenski hiši. Domobranska proslava.

Foto: Marko Vombergar

pod vodstvom Mojce Prešeren Jelenc; ti so tudi deklamirali Slomškove pesmi, kot tudi recitatorji Metka Kahne, Boštjan Modic in Dominik Oblak; program sta zasnovala Anka Savelli Gaser in lic. Stanko Jerebič, ki je tudi povezoval program; veliko sliko Slomška je naslikal slikar Stane Snoj, za osvetlavo je skrbel Damijan Ahlin; oder so postavili Jernej Štefe, Tone Kastelic in Franc Vester, z zelenjem pa ga okrasil Ivan Smole. Udeležba rojakov je bila množična.

Pastoralni obisk rojakov v Mendoza je v imenu delegata opravil župnik Jože Guštin v dneh od 16. do 19. maja; vodil je duhovno obnovo in romanje ter se srečal s šolskimi otroki in mladino; 20. in 21. maja je obiskal tudi rojake v San Luisu.

Celodnevni lahkootletski turnir je organiziral zvezni odbor SDO in SFZ v zavodu La Salle v San Martinu na argentins-

ki državni praznik 25. maja; po maši, ki jo je daroval duhovni vodja mladinskih organizacij France Cukjati, so dekleta tekmovala v teku 100, 400 in 1500 m, v skoku v višino, metu krogle, skoku v daljavo in štafeti, fantje pa enako in še v metu diska in kopja; tekme je vodil prof. Franci Sušnik, udeležila pa se jih je mladina iz Slovenske vasi, Ramos Mejije, Castelarja, Carapachaya, San Justa in San Martina.

Na večer pred praznikom Marije Pomagaj, 23. maja, smo se Slovenci v Argentini duhovno povezali s Slovenci v domovini in po svetu v molitvi rožnega venca pred podobo Marije Pomagaj v prošnji za zvestobo Bogu in narodu.

Na praznik Marije Pomagaj, 24. maja, smo imeli v cerkvi Marije Pomagaj molitveno uro za našo mladino.

Na prve sobote v mesecu se skupina rojakov zbira v cerkvi

Marije Pomagaj k molitveni uri za duhovne poklice in svetost duhovnikov.

V duhovni pripravi na obisk papeža Janeza Pavla II. smo se rojaki v Argentini duhovno povezali z rojaki v Sloveniji in drugod po svetu s pobožnostjo prvih petkov, z molitvijo rožnega venca, s spremljanjem priprav v domovini, s pisanjem v naših listih in govori zlasti pri duhovnih obnovah pred veliko nočjo in s prispevki za nova vrata v ljubljanski stolnici.

36. obletnico je Slovenski dom v San Martinu praznoval v nedeljo 26. maja; v zavodu Srca Jezusovega je ob 11.30 delegat Jože Škerbec daroval sveto mašo za žive in rajne člane doma; med mašo je pel zbor pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic; po skupnem kosih in tekmovanju otrok v nogometu je bil ob 16.30 kulturni program, ki ga je napo-

vedovala Vera Breznikar Podržaj; dviganje zastav, pozdrav predsednika SD Andreja Peršuha in veleposlanika RS dr. Janeza Žgajnarja, govor lic. Vladimirja Voršiča, nastop otrok Rožmanove šole z deklamacijami in petjem, nastop pevskega zbora (Lučka M. Kastelic), narodni plesi folklorne skupine (Beti Mavrič), recitacije Vere B. Podržaj, inž. Toneta Podržaja, Marte Škulj in Metke Kahne (Maks Borštnik); sceno je napravila Magdi Vlaho Troha s sodelavci; v družabnem delu je igral Slovenski instrumentalni ansambel.

Domobranska spominska proslava v organizaciji društva Zedinjena Slovenija je bila v nedeljo, 2. junija, v Slovenski hiši: v cerkvi Marije Pomagaj je bila maša za pomorjene domobrince in druge žrtve revolucije; z delegatom Jožetom Škerbecem, ki je imel mašni nagovor, so somaševali

30. decembra 1995 sta se poročila v cerkvi Jurške Matere božje v San Justu **MARIJA KAVČIČ** in **RICARDO FANTOLARIA**. Čestitamo!

KRIŽANKA ŠT. 3

1	2	3	4		5
6				7	
8			9		
	10		11		
12		13			
14	15		16		17
18		19		20	
21			22		
23			24		
	25	26			27
28		29		30	
31	32		33	34	
35		36		37	
38					39

Vodoravno:

1. Korajža. 6. Svetopi-semški mož. 7. Osební zaimmek. 8. Proga. 9. Član slovenskega naroda. 10. Žensko ime. 13. Živalska ustnica. 14. Kemijski znak za amerícij. 16. Kazalni zaimmek. 18. Konjski pritlikavec. 20. Ludolfovo število, grška črka. 21. Glava družine. 22. Konica, ostrina. 23. Predlog. 24. Nedo-ločni števnik. 25. Ime pisatelja Jurčeca. 29. Veznik. 30. Pomol. 31. Veznik. 33. Žensko ime. 35. Kuhinjsko orodje. 37. Sanje. 38. Vrsta žita. 39. Nikalnica.

Navpično:

1. Steza, potovanje. 2. Drugi oče. 3. Zelo požrtvovalen delavec. 4. Učenje. 5. Pritok Donave v Srbiji. 7. Trud. 9. Vodna žival. 11. Milo prosi. 12. Stran neba. 15. Stroj, ki poganja. 17.

Šivalna potrebščina. 19. Predlog. 20. Živalski čuvaji. 22. Nadležna žuželka. 24. Pokoren, poslušen. 26. Del telesa, ki opravlja določeno delo. 27. Moško ime. 28. Alkoholna pijača. 30. Narejen iz rži. 32. Še nerabljen. 34. Znižana tretja nota v glasbeni lestvici. 36. Prislov časa.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Porazov ni. Poraz je le napačno opisana zmaga.
- Marsikatera pot v prihodnost je tlakovana z žolčnimi kamni.
- V partijo sprejemamo delavce — pa ne gre. Kaj ko bi poskušali spraviti partije v delavstvo?
- Ni je bolj zveste spremljevalka od naše grde preteklosti.
- Za vstopnico v raj je prodal dušo hudiču.
- Idiote imamo. Manjka nam Dostojevski.
- Domiseln vodja proslavi vsak zastoj za cilj.
- Samo zgodovino lahko pišejo tudi nepismeni.
- Dražje ko je življenje, bolj poceni je človek.
- Tudi malemu človeku ni težko zadajati nizke udarce.
- Vsi politiki si prizadevajo, da bi prišli v zgodovino navzlic slabi družbi, ki jih tam čaka.

IZ NAŠE KRONIKE

Nadaljevanje

France Bergant, Mirko Grbec, Jože Guštin, dr. Lojze Kukovica in Dane Vrečar; mašni napovedovalec je bil inž. Janko Lavrič, berili sta brala Mirjam Rant in lic. Stanko Jerebič, pel je Mladinski zbor San Justo pod vodstvom Andreja Selana in ob orgelski spremljavi Andrejke Selan Vombergar; po maši je bila poklonitev pred spomenikom junakov: venec sta prinesla domobranca Slavko Urbančič in cont. Franc Oblak v spremstvu predstavnikov ZS Emila Cofa in Lojzeta Rezlja, Franci Žnidar je na trobento zaigral Tišino, delegat Jože Škerbec pa zmolil opravilo za umrle; v mali dvorani je imel spominski govor arh. Marjan Eiletz; odrski prikaz z odlomki iz poetične drame Franceta Papeža „Gozd“ v režiji Frida Beznika so recitali Nevenka Godec, Veronika Godec, Mirjam Goljevšček, Lojzka Mehle, Diana Truden, Andrejka Vombergar Štrficek, Jožko Črnak, Boštjan Modic, Gregor Modic in Martin Sušnik, Mladinski zbor je pel pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar; sceno je napravil Andrej Golob, za luči in zvok pa sta skrbela Damjan Ahlin in Bogdan Magister.

malo za šalo

Higiena — Šestletni Peter stoji pred ogle-
dalom, v roki ima mamino pudrnico in si pudra
obraz. Leto mlajša sestra Tina stopi k Petru in
mu reče: „Ne smeš se pudrati. Samo ženske se
lahko pudramo, moški se morate umivati!“

Šoferska — Zakonca se peljeta z avtom po
avtocesti. Nenadoma začne avtomobil pred
njima manjšati brzino in trči ob ograjo.

„Glej, tako lahko vozijo samo ženske!“
pripominja mož.

„Ampak za volanom je moški!“ odvrne
žena.

„A tako? No, potem je pa to moški, ki vozi
kot ženska!“

Prekršek — Župnik se pelje s kolesom po
cesti, ne da bi držal za krmilo. Policaj ga ustavi
in mu reče: „Vožnja brez držanja je prepoveda-
na. Trideset pesov kazni!“

Župnik pobožno odvrne: „Bog je moj kr-
mar!“

Policaj na to: „Tudi vožja v dvoje je prepo-
vedana. Šestdeset pesov kazni!“

Koncert — Mali Damjan je s svojimi starši
na koncertu znanega čelista. Kmalu se naveliča
in reče: „Čuj, očka, ali bomo šli domov, ko bo
striček prežagal tisto škatlo?“

KJE JE KAJ

<i>Ob obisku svetega očeta</i>	
Janeza Pavla II. v Sloveniji	
- Božidar Fink	161
<i>Potek obiska papeža</i>	
Janeza Pavla II.	165
<i>V krščanski veri boste dobivali</i>	
<i>moč za skupno grajenje boljše</i>	
<i>prihodnosti - Janez Pavel II.</i>	
Zavedamo se svojih velikih	
nalog - nadškof A. Šuštar	166
<i>O novi evangelizaciji</i>	
- papež Janez Pavel II.	167
<i>Sveti oče, potrdite nas v veri,</i>	
<i>upanju in ljubezni</i>	
- nadškof A. Šuštar	170
<i>Hočem vas potrditi v vašem</i>	
<i>prizadevanju za pristno duhovno</i>	
<i>obnovo - papež Janez Pavel II. ..</i>	
Hvala za vašo bližino, ljubezen	
in molitev - škof Metod Piriš	173
<i>Vera je v službi življenja</i>	
- papež Janez Pavel II.	174
<i>„Tu je težko pričakovani gost“</i>	
- Osservatore Romano	176
<i>Ohranil nam je vero, dom, rod</i>	
- škof Franc Kramberger	177
<i>Svetost je sila, ki spreminja svet</i>	
- papež Janez Pavel II.	178
<i>Ostanite zakoreninjeni v vaši</i>	
<i>tisočletni zvestobi Kristusu in</i>	
Cerkvi - papež Janez Pavel II.	180
<i>Slomšek in naš čas</i>	
- Stanko Janežič	182
<i>Razmišljanje o nekaterih ključnih</i>	
<i>dogajanjih... - Janez Zdešar</i>	
„Dajmo otrokom prihodnost	
miru!“ - Pavlina Dobovškova	185
<i>Od Londonske do naše Biblične</i>	
<i>družbe - Zdravko Reven</i>	
Msgr. Vinko Žakelj — v hvaležen	
spomin - Mirko Gogala	187
<i>Odšli so</i>	
Iz naše kronike 185, 188, 190, 191, 192	

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires,
Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad
Intellectual N° 90.877- Stavljene, oblikovanje in tisk: Talleres Grafi-
cos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina
Telefax: (54-1) 307-1044

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA:
Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.
KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA:
TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18,
34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1996: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na
bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Po maši in pred akademijo v dvorani: položitev venca in poklon pred spomenikom padlih. Foto: Marko Vombergar

obiska v Sloveniji, na kateri so nastopili SPZ Gallus, Mladinski zbor iz San Justa ter učenci slovenskih šol iz Buenos Airesa. Foto: Marko Vombergar

Srečanje papeža s slovensko mladino na njegov rojstni dan, 18. maja 1996, v Postojni. „Mladi, korajža velja!“ je zaklical.

19. maja 1996. Sv. oče v Mariboru: „Slovenija, znamenita dežela v srcu Evrope — bodi zvesta evangelijski, bodi kvas sprave in mirnega sožitja med ljudstvi!“

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec
Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina